Satul este tipul rezumativ, sinteza neamului.
- Dimitrie Gusti -

POENĂREI

-STRĂBUNA VATRĂ NATALĂ-

AN VI • NR. 1 [7] • 1 AUGUST 2011

Drumul spre Poenărei – o cale spre veșnicia neamului românesc…

ÎNTÂLNIREA FIILOR SATULUI POENĂREI

–21 AUGUST 2010 –

IMNUL DE STAT AL ROMÂNIEI

Deşteaptă-te, române, din somnul cel de moarte,
În care te-adânciră barbarii de tirani !
Acum ori niciodată croieşte-ţi altă soarte,
La care să se-nchine şi cruzii tăi duşmani !

Acum ori niciodată să dăm dovezi la lume
Că-n aste mâni mai curge un sânge de roman,
Şi că-n a noastre piepturi păstrăm cu fală-un nume
Triumfător în lupte, un nume de Traian !

Înalţă-ţi lata frunte şi cată-n giur de tine,
Cum stau ca brazi în munte voinici sute de mii;
Un glas ei mai aşteaptă şi sar ca lupi în stâne,
Bătrâni, bărbaţi, juni, tineri, din munţi şi din câmpii !

Priviţi, mărețe umbre, Mihai, Ştefan, Corvine,
Româna naţiune, ai voştri strănepoţi,
Cu braţele armate, cu focul vostru-n vine,
„Viaţă-n libertate ori moarte !" strigă toţi.

Pre voi vă nimiciră a pizmei răutate
Şi oarba neunire la Milcov şi Carpaţi !
Dar noi, pătrunşi la suflet de sfânta libertate,
Jurăm că vom da mâna, să fim pururea fraţi !

O mamă văduvită de la Mihai cel Mare
Pretinde de la fii-şi azi mână d-ajutori
Şi blastămă cu lacrimi în ochi pe orişicare,
În astfel de pericol s-ar face vânzători !

De fulgere să piară, de trăsnet şi pucioasă,
Oricare s-ar retrage din gloriosul loc,
Când patria sau mama, cu inimă duioasă,
Va cere ca să trecem prin sabie şi foc !

N-ajunse iataganul barbarei semilune,
A cărui plăgi fatale şi azi le mai simţim;
Acum se vâră cnuta în vetrele străbune,
Dar martor ne e Domnul că vii nu o primim !

N-ajunse despotismul cu-ntreaga lui orbie,
Al cărui jug din seculi ca vitele-l purtăm ;
Acum se-ncearcă cruzii, în oarba lor trufie,
Să ne răpească limba, dar morţi numai o dăm !

Români din patru unghiuri, acum ori niciodată
Uniţi-vă în cuget, uniţi-vă-n simţiri !
Strigaţi în lumea largă că Dunărea-i furată
Prin intrigă şi silă, viclene uneltiri !

Preoţi, cu cruce-n frunte ! căci oastea e creştină,
Deviza-i libertate şi scopul ei preasânt.
Murim mai bine-n luptă, cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi iarăşi în vechiul nost' pământ !

Poezia «Un răsunet» [1848] de Andrei Mureşanu

ISSN:1842-4104

Un eveniment de excepţie:

Întâlnirea fiilor satului Poenărei - 2010

Eva ADAM

„Picior de Paris” în sărbătoare – a şaptea întâlnire anuală a fiilor satului Poenărei

Anno Domini 2010, august 21, sâmbătă… Zi de sfârşit de vară cu temperaturi caniculare, de parcă tropicele s-ar fi mutat pe valea Râului Doamnei. Dar după prăznuirea Adormirii Maicii Domnului, şi căldura pare să-şi mai fi tocit colţii sub adierea blândă a vântului curgând parcă la vale dintre vârfurile munţilor. Urcând pe drumul asfaltat, clopotul Bisericii „Cuvioasa Paraschiva” ne cheamă la a şaptea întâlnire anuală a fiilor satului Poenărei. Torenţii din ultimele ploi au spălat nemilos uliţa cu pretenţie de drum, transformând-o într-o cale a Golgotei. Pietrele colţuroase pun la grea încercare maşinile, trimiţând memoria dincolo de 1938, când premierul de atunci, Armand Călinescu, ordonase să se facă pe aici unul dintre cele mai moderne drumuri ale ţării, spre ceea ce avea să se numească mai în glumă, mai în serios, „Picior de Paris”.

Urcăm printre livezi de prun, măr şi păr minunându-ne de bogăţia roadelor care mai că rup crengile. Fostul secretar de stat în Ministerul Agriculturii, Dumitru Cosmescu, ne spune că în urmă cu mai bine de două decenii, România ocupa locul secund în lume după Iugoslavia la producţia de prune, iar Argeşul, locul doi în ţară după Vâlcea. „Azi puteam să ne îmbogăţim valorificând prunele !…”, constată dumnealui cu amărăciune. Într-un târziu, cu chiu, cu vai, ajungem la biserica unde astăzi bate inima comunităţii. Ne închinăm ca nişte buni creştini ce suntem şi ne aplecăm genunchii şi frunţile în faţa troiţei eroilor căzuţi în lupta împotriva totalitarismului comunist acum mai bine de jumătate de veac.

Lacrima lui Virgil

În porțile larg deschise ale lăcașului de cult ortodox ridicat prin truda bunilor creștini localnici între 1937-1943 ne întâmpină cu brațele deschise ctitorul evenimentului, Virgil Baciu, care, de șapte ani, îi asigură continuitatea.

Atunci a pornit la drum pentru a asigura dăinuirea localității natale alături de Gigi Vlad – Dumnezeu să-l odihnească în pace alături de cei drepți ! – și de Sorinel Păunescu.

În timp i s-au alăturat localnici și mulți prieteni ca profesorul Gheorghe Nicuț, prezent de la prima întâlnire organizată în colaborare cu primăria reprezentată de primarul Mihai Ungurenuș.

Șase preoți oficiază slujba de pomenire a eroilor împușcați la Jilava în 18 iunie 1959, pentru că s-au împotrivit fiarei bolșevice care răsturna rânduielile știute din moși-strămoși. Numele preoților Nicolae Andreescu și Ioan Constantinescu, învățătorului Gheorghe Popescu și baciului Nicolae Ticu-Sorescu – propuse de către consilierul local Sorinel Păunescu să denumească ulițe ale satului Poenărei – li se adaugă multe altele spre veșnică pomenire.

Virgil Baciu e podidit de lacrimi constatând că fiii satului sunt mai puțini ca altădată, fiind depășiți la număr de „străinași" și lacrima îi sugrumă vocea într-o primă fază, când voia să facă deschiderea pentru lansarea revistei anuale a satului și a două cărți pe care le-a sponsorizat.

Mai apoi reușește să anunțe că va preda ștafeta organizării reuniunii din 2011 prietenului și finului său Nicolae Stoian și că s-au anunțat localnici cu suflet mare interesați s-o ducă mai departe în timp, spre veșnică dăinuire.

Din lacrima lui Virgil, iată, se întrupează, viitorul, care are temelii solide în bisericile pe care le-a ajutat să rămână în picioare, în tradiția reuniunii anuale de la Poenărei, poate singurul sat din țară care-și sărbătorește ziua, lansându-și revista anuală, în publicația lunară Argeșul de Nord, destinată zonei rurale, pe lângă care s-a înfiripat și prinde puteri cu fiecare nouă zi o asociație agricolă cu același nume, în cultul eroilor și în încrederea în capacitatea tinerei generații de a duce mai departe moștenirea părintească. Și nu-i puțin lucru pentru fosta comună musceleană care risca să decadă de la statutul de sat la cel de cătun cu câteva zeci de suflete.

În prima zi de sâmbătă după sărbătorirea Sf. Maria, Poenăreii îşi dublează, dacă nu chiar îşi triplează numărul locuitorilor în ultimii şapte ani, şi asta graţie lui Virgil Baciu, care a adus cunoscuţi şi prieteni alături de consătenii printre care se regăsesc acum 20 proprietari „străinaşi", din care jumătate şi-au clădit case, împământenindu-se. Numai în ultimul an trei români au cumpărat aici pământuri şi doi şi-au construit case, ceea ce nu-i puţin în vreme de criză !...

Două cărţi pentru viitorime

«Nu avem nevoie de comunişti !» de Ion I. Ştefan şi «Aşa s-a născut jurnalul», de Titu Napoleon Berevoescu sunt cărţi de învăţătură pentru cei prezenţi şi viitori. Prima reînvie epoca legalizării dictaturii comuniste prin alegerile furate din noiembrie 1946 în fostele judeţe Argeş şi Muscel şi este bazată pe memoria documentelor scoase din arhive şi pe mărturiile supravieţuitorilor. Istoria adevărată trebuie cunoscută, spunea autorul, prof. Ştefan, care timp de mai bine de trei ani s-a documentat, lăsând baltă pentru moment subiectul care îl obseda – Rezistenţa armată împotriva comuniştilor – carte pe care o pregăteşte pentru anul viitor. Fapte de viaţă incredibile de-a dreptul, într-o împletire care pe alocuri pare chiar absurdă între omenia unora şi ticăloşia altora, toţi semeni, vecini sau tipi pe care-i ştiam în cu totul altă lumină ori cu copiii cărora mulţi am fost prieteni, fără a cunoaşte trecutul întunecat sau a bănui chinul ispăşirilor pentru a căpăta dreptul la viitor.

Titu Napoleon Berevoescu, autorul multor scrieri, inclusiv a monografiei comunei căreia îi poartă numele, ne prezintă un jurnal de călătorie prin ţară şi străinătate, înainte şi după 1990. Este o carte a descoperirilor unor locuri din împrejurimi sau mai depărtate, şi de ce nu, a propriului „eu", care ne trimite de la Berevoeşti la Câmpulung-Muscel, la Piteşti, Bucureşti, Amara şi Govora, la Moscova, Kiev, Leningrad în timpul fostului URSS, în Bulgaria sau Franţa, pentru a reveni acasă îmbogăţit cu cunoştinţe care te pot ajuta să te înţelegi mai bine pe tine însuţi şi, pe cale de consecinţă, lumea în permanentă transformare în care trăim. Ambele cărţi sunt scrise într-un stil alert, care-l ţine pe cititor cu sufletul la gură până la ultima filă şi-l îndeamnă la meditaţie fie şi pornind numai de la întrebarea banală „Ce-ar fi dacă ?...".

Oameni pentru oameni

La sărbătoarea fiilor satului Poenărei, au venit prieteni mai noi şi mai vechi, oameni care încep să fie receptaţi drept „de-ai casei". Cum maestrul Gheorghe Dinică s-a mutat în veşnicie, a venit soţia sa, doamna Doina, şi s-a bucurat enorm văzându-i fotografia în revista satului, alături de cunoscutul om de cultură localnic Costel Samoilă, care nu s-a sfiit să-l certe în biserică pe primarul Ungurenuş pentru starea proastă a drumului spre

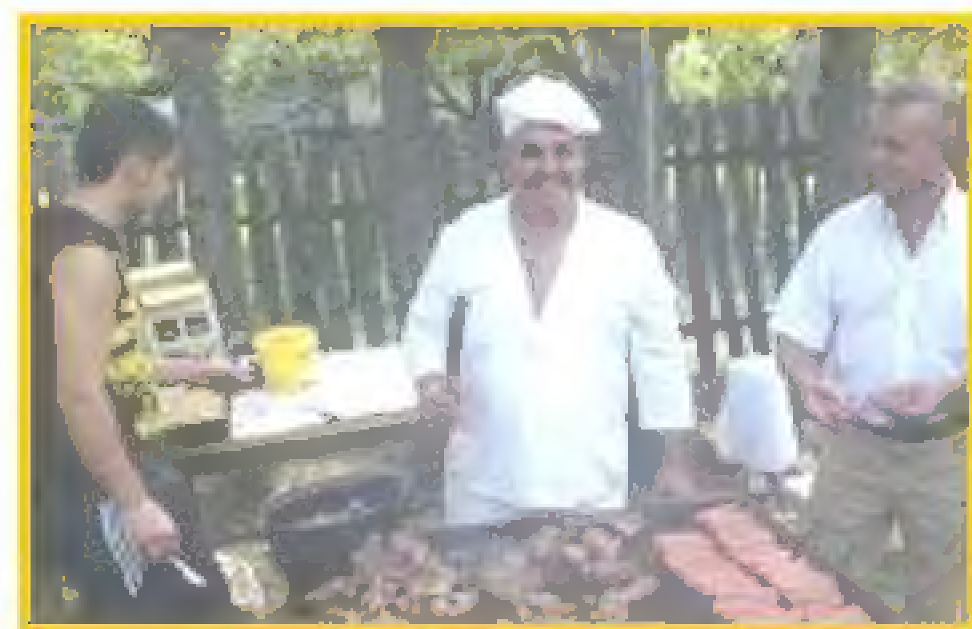
„Picior de Paris", dar şi să-l laude că a asfaltat calea spre Corbii de Piatră, neasemuită biserică scobită în stânca muntelui din satul Jgheaburi – dar şi alături de rapsozii Leana şi Nicu Oprea, pe care starea sănătăţii i-a oprit să fie prezenţi la această ultimă reuniune. Cu un zâmbet enigmatic, doamna privea imaginea soţului de pe telefonul mobil şi poate că spiritele lor dialogau, schimbând impresii…

Actriţa Doina Ghiţescu, maestră de ceremonii la serbarea câmpenească din curtea şcolii din sat, cu inepuizabilul său patos a dezmorţit atmosfera, generând momente de bună dispoziţie de calitate şi a făcut intrări spectaculoase atât pentru formaţia de fluieraşi din Corbi, cât şi pentru îndrăgitele soliste de muzică populară Ştefania Rareş şi Valentina Ionescu, precum şi pentru tinerele, dar extrem de talentatele Giulia şi Adelina, care au adus ritmurile moderne pe iarba frământată mai întâi de hore.

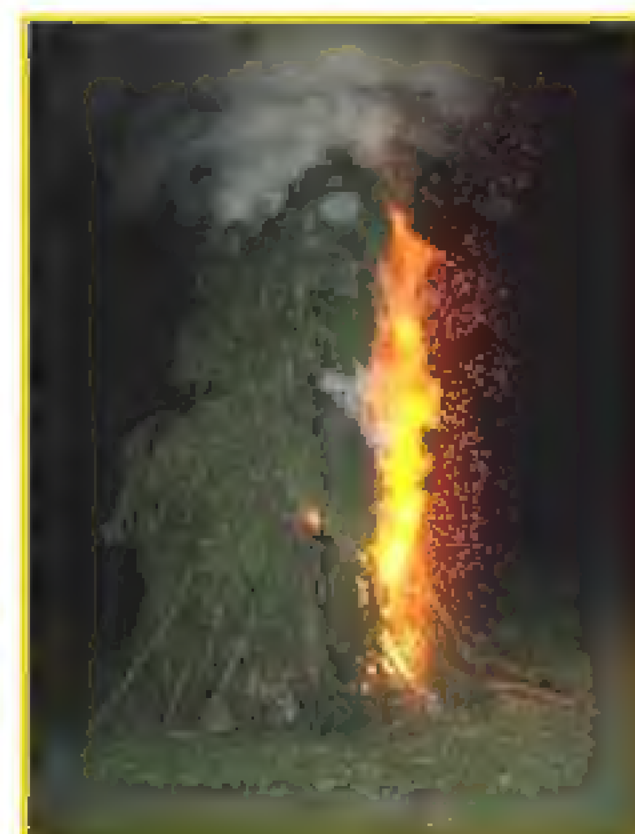
Scurtele cuvântări rostite de oameni ca primarul Nicolae Smădu din Domneşti, viceprimarul Robert Badea de la Berevoeşti, realizatoarea Elena Picu (West Tv) sau jurnalistul Doru Bobi (Argeş Expres), au fixat în timp şi spaţiu importanţa momentului trăit, ca şi semnificaţiile sale. Sorinel Păunescu, soţia sa şi prietenii au oficiat la grătarele pe care s-au rumenit mititeii, fleicile şi pastramele, în tuciuri de dimensiuni pantagruelice s-au făcut mămăligi aurii pentru bulzurile cu brânză de burduf, a curs berea în valuri şi s-a degustat cu religiozitate acea licoare deosebită care este ţuica de Poenărei, lăsându-se să cadă pe buza friptă a pământului câteva picături de sufletul morţilor, potrivit vechilor datini… S-au înfrăţit la mese popii cu primarii şi cu poliţiştii, ţăranii cu cărturarii, artiştii cu toţi cei prezenţi, fiecare bucurându-se de clipa trăită şi promiţându-şi revederea peste un an. Târziu, în noapte s-a aprins focul de tabără în care s-au ars ca pe vremea dacilor cele rele, lăsând loc celor bune să se adune.

Virgil Baciu, soţia şi cele două fiice ale lor au reuşit performanţa de a fi prezenţi peste tot, de parcă ar fi fost personaje fermecate de basm, având pentru fiecare un zâmbet, un cuvânt potrivit sau o strângere de mână şi făcându-i să se simtă acasă. Şi cea mai bună dovadă a fost a familiei Nicolae Iuraşcu, inginerul venit de la Bucureşti pentru prima dată la acest eveniment. În fapt era o revenire prin locurile unde dumnealui îşi petrecuse tinereţea, în urmă cu aproape jumătate de veac…

Petrecerea a ţinut, ca de obicei, până în zorii zilei de duminică şi toţi participanţii, indiferent de ora la care s-au retras, n-au uitat să adreseze străbuna urare:

La mulţi ani, Poenărei !

MEMORIALUL REZISTENŢEI ANTICOMUNISTE

Dacă vrei să ucizi un popor, suprimă-i memoria ! - Milan Kundera -

REZISTENŢA ARMATĂ ANTICOMUNISTĂ DIN MUNŢI

După răsturnarea lui Ceauşescu au apărut amănunte cu privire la modul în care mai multe mici formaţiuni de „partizani" au fugit în Munţii Carpaţi, începând cu anul 1945, şi au rezistat arestării de către autorităţi. Ultimul partizan a fost ucis, în Munţii Banatului, în 1962. Această „rezistenţă anticomunistă armată", aşa cum i s-a spus, a fost un fenomen spontan şi nu există nici un fel de legături între diversele formaţiuni, deşi au fost animate de un ţel comun, acela de a nu se supune consecinţelor comunizării ţării. Formaţiunile, constituite în medie din 10 până la 40 de persoane, nu reprezentau o ameninţare majoră pentru puterea comunistă, deşi atâta vreme cât rămâneau în libertate subminau pretenţia regimului de a deţine controlul deplin al ţării. Formaţiunile s-au constituit în satele de la poalele dealurilor şi munţilor şi erau compuse din ţărani, foşti ofiţeri din armată, avocaţi, medici, studenţi şi muncitori. Armamentul lor era un amestec de puşti, revolvere şi pistoale-mitralieră rămase din timpul războiului, dar aceste formaţiuni se confruntau întotdeauna cu o acută lipsă de muniţie. Erau sprijinite de săteni, care le aduceau alimente şi îmbrăcăminte şi adesea le asigurau adăpost. Propaganda comunistă a vremii i-a numit pe aceşti partizani anticomunişti drept „legionari", adică membri ai mişcării de extrema dreaptă cunoscută sub numele de Garda de Fier şi, într-adevăr, unii dintre ei fuseseră membri ai acesteia. Cu toate acestea, partizanii nu erau în nici un caz în exclusivitate legionari, după cum se poate vedea în statisticile Securităţii. Un raport al Direcţiei Generale a Securităţii Poporului din 1951 afirma că afilierea politică a unui număr de 804 persoane arestate, fie pentru că au aparţinut, fie pentru că au ajutat 17 „bande din munţi", era după cum urmează: 88 de foşti membri ai Partidului Naţional Ţărănesc al lui Iuliu Maniu; 79 de membri ai Frontului Plugarilor; 73 de foşti legionari; 42 de foşti membri ai Partidului Comunist; 15 membri ai Partidului Naţional Liberal ş. a. Potrivit unui alt raport al Securităţii, datat septembrie 1949, existau „bande teroriste" active în regiunile: Craiova, Braşov, Ploieşti, Suceava, Galaţi, Oradea, Cluj, Timişoara şi Constanţa. Nici una dintre aceste formaţiuni nu număra mai mult de 25 de persoane, potrivit raportului, iar majoritatea aveau mai puţin de 10 membri.

Formaţiunea care a supravieţuit cel mai mult a fost cea a „Haiducilor Muscelului". O persoană implicată îndeaproape în activitatea acestei formaţiuni şi unul dintre supravieţuitori a fost Elisabeta Rizea, care a făcut şi o relatare a primelor luni de activitate. Arestarea ei, curând după aceea, face ca pentru restul poveştii să ne bizuim pe versiuni indirecte, oferite de rudele participanţilor. Multe dintre date şi incidente sunt confirmate de documentele Securităţii, deşi deloc surprinzător, aceasta din urmă oferă o interpretare diferită de a participanţilor. De pildă, aceste documente pretind că civili nevinovaţi au fost ucişi de către partizani, în mod constant numiţi „terorişti fascişti". Ceea ce reiese clar din ambele surse este că acest grup, care nu a numărat niciodată mai mult de 30 sau 40 de persoane, a fost constituit de către doi foşti ofiţeri de armată, Gheorghe Arsenescu şi Toma Arnăuţoiu, în judeţul lor natal, Muscel, de la poalele Carpaţilor. Potrivit documentelor Securităţii, Arsenescu ascunsese arme într-un schit din satul Cetăţeni, în vara anului 1947, iar în primăvara următoare a organizat o grupare „teroristă" din care făceau parte, printre alţii, Petre Cojocaru, Loghin Predoiu, Ion Mica, precum şi Ion şi Gheorghe Purnichescu. Arsenescu şi-a petrecut toamna şi iarna în Bucureşti unde, la sfârşitul anului 1948, Toma Arnăuţoiu l-a contactat în vederea creării unui grup de rezistenţă în zona Nucşoarei. Potrivit relatărilor recente ale contemporanilor lui, Arsenescu pare să-şi fi pus speranţele într-o insurecţie armată generală, ce urma să fie condusă de foşti ofiţeri de armată, în vestul ţării, speranţă care nu s-a materializat niciodată. Arsenescu a fost de acord să-i furnizeze lui Arnăuţoiu arme uşoare, iar cel de-al doilea s-a reîntors la Nucşoara cu Nicolae Niţu şi i-a mai recrutat pe fratele său, Petre Arnăuţoiu, pe Ion Chirca şi pe preotul satului, Ion Drăgoi. În martie 1949, Arsenescu a sosit la Nucşoara pentru a se alătura grupului, iar în lunile următoare, acesta

s-a lărgit, cuprinzând şi alţi săteni. Ministerul de Interne era evident îngrijorat că simbolul rezistenţei întruchipat de această formaţiune ar putea deveni contagios şi, pentru acest motiv, a împânzit regiunea cu trupe şi cu ofiţeri ai D.G.S.P. Ajutaţi de cunoaşterea terenului muntos şi dificil şi cu sprijinul mai multor familii din comuna Nucşoara, în special al lui Gheorghe şi Elisabeta Rizea, al lui Ion Săndoiu şi Ion Sorescu, gruparea şi-a asigurat provizii şi a scăpat de arestare. În noaptea de 18 iunie 1949, membrii grupului au fost prinşi într-o ambuscadă, în timp ce veneau să strângă provizii, iar în schimbul de focuri ce a urmat au fost ucişi doi ofiţeri de Securitate. Fuga grupului, la adăpostul întunericului, printr-un cordon de securitate dispus în jurul zonei, a fost urmată de o operaţiune masivă de căutare, efectuată de două batalioane de armată şi de unităţi ale trupelor de Securitate, precum şi de arestarea familiilor suspectate de a-i fi ajutat. Printre cei arestaţi se afla Elisabeta Rizea. Aceasta relatează cum a fost dusă la primăria din Nucşoara, unde a fost lovită de mai multe ori cu o bâtă de locotenentul de Securitate Constantinescu. A fost apoi ţinută în pivniţa unei case ţărăneşti timp de patru zile, după care a fost transportată la închisoarea din Piteşti. Au trecut 18 luni înainte de a fi judecată. Între timp, a fost bătută de câteva ori de subofiţerii Zamfirescu şi Mecu. A fost în cele din urmă judecată şi condamnată, în decembrie 1950, la 7 ani de închisoare pentru ajutorul dat grupului de partizani .

După ambuscada din 18-19 iunie 1949, Arsenescu a hotărât să-şi împartă oamenii în două grupe, una sub comanda sa, iar cealaltă sub conducerea lui Arnăuţoiu. Prima grupă, care îi cuprindea pe Ion Chirca, Titi Mămăligă, Benone Milea, Constantin Popescu şi Nae Ciolan, s-a fixat în Valea Râului Doamnei, iar grupa lui Arnăuţoiu, cuprinzând şi pe fratele său Petre, ca şi pe Titu, Maria şi Constantin Jubleanu, precum şi pe Maria Plop, s-a dus în Valea Vâlsanului. Grupa lui Arsenescu nu a supravieţuit mult timp. Milea a fost capturat la 1 noiembrie 1949, iar Popescu şi Ciolan au avut aceeaşi soartă trei zile mai târziu. Chirca a dispărut fără urmă. Arsenescu şi Mămăligă au fost prinşi într-o capcană întinsă de trupele de Securitate, ultimul fiind rănit într-un schimb de focuri, în timp ce Arsenescu a fugit din zonă şi a dus o viaţă de pustnic în zona de dealuri, până a fost în cele din urmă prins în 1960. Mămăligă a reuşit să se strecoare până la grupul lui Arnăuţoiu. Curând după aceea, în primăvara anului 1950, şi acest grup a fost nevoit să se separe, pentru a nu fi descoperit. Un grup, format din Titu şi Maria Jubleanu, soţ şi soţie, fiul lor Tică, şi un medic tânăr, Ion Marinescu, a fost depistat şi, în schimbul de focuri ce a urmat, Maria a fost împuşcată mortal. Titu Jubleanu a fost arestat, însă cei doi tineri au reuşit să scape şi s-au alăturat celui de-al doilea grup, compus din fraţii Arnăuţoiu, Toma şi Petre, din Maria Plop şi din Mămăligă. Marinescu şi Mămăligă au fost omorâţi într-un schimb de focuri cu Securitatea în 1952, iar ceilalţi patru s-au ascuns într-o peşteră de lângă satul Poenărei, timp de câţiva ani. La 20 mai 1958, fraţii Arnăuţoiu au fost păcăliţi de un localnic, care i-a făcut să bea o băutură alcoolică în care fusese pus un drog, şi au fost arestaţi după ce intraseră în comă. Maria Plop, care între timp născuse, s-a predat cu fetiţa ei, însă Tică Jubleanu a refuzat şi s-a împuşcat. A fost organizată o scotocire a satelor înconjurătoare din zonă ca să se predea şi au fost arestate zeci de familii pentru ajutorul dat fraţilor Arnăuţoiu.

Procesul fraţilor Arnăuţoiu a avut loc în anul următor. Toma şi Petre Arnăuţoiu au fost condamnaţi la moarte şi executaţi de către un pluton de execuţie la Închisoarea Jilava, aşa cum s-a întâmplat şi cu următoarele persoane acuzate de a le fi dat ajutor: Nicolae Andreescu şi Ioan Constantinescu, preoţi ortodocşi în Poenărei, Ion Drăgoi, preotul ortodox al satului Nucşoara, Nicolae Băşoiu, Titu Jubleanu, Constantin Popescu, Ion Săndoiu, Nicolae Sorescu şi Gheorghe Tomeci, toţi ţărani, precum şi învăţătorii Alexandru Moldoveanu, Nicolae Niţu şi Gheorghe Popescu. Benone Milea a fost, de asemenea, condamnat la moarte şi executat, iar Maria Plop a fost condamnată la închisoare pe viaţă şi a murit în temniţă. Alte persoane judecate cu acest grup au fost, potrivit documentelor Securităţii, Ilie Dragomirescu şi Ion Grigore, arestaţi la 22 iunie 1958, Nicolae Vasilescu, arestat la 4 iulie 1958, şi Ion Dumitrescu, arestat la 6 februarie 1959. Toţi au primit condamnări la închisoare pe termen lung.

Procesul lui Arsenescu a avut loc în februarie 1962, la doi ani după capturarea sa. A fost condamnat la moarte şi executat la Jilava la 29 mai 1962. Soţia sa, Maria, şi tatăl său, Gheorghe, au fost de asemenea judecaţi pentru ajutorul pe care i l-au dat şi au primit pedepse cu închisoarea pe termen de 10, respectiv, 15 ani.

[Denis Deletant – ***România sub regimul comunist***, București, 2010]

ARESTAREA PARTIZANILOR DIN BORDEIUL DE LA POENĂREI

ULTIMUL ADĂPOST

Din toamna anului 1952, s-a produs o schimbare de tactică la grupul de partizani. Până atunci, ei gravitaseră în jurul comunelor: Nucşoara, Slatina, Sboghiţeşti, unde aveau cei mai mulţi susţinători. Dar, în aceste sate, Securitatea îşi crease deopotrivă o agentură informativă destul de amplă. De aceea, la sfârşitul anului 1952, partizanii s-au retras în apropierea comunelor Corbi, Poenărei, unde aveau mai puţine legături. Ca urmare, erau şi mai puţin vulnerabili, întrucât Securitatea nu ştia unde se aflau partizanii şi nu putea crea o reţea informativă.

Din 1953, legăturile cu Nucşoara au fost întrerupte aproape total. Singurele persoane de contact cu acest sat au rămas surorile Ana Simion şi Marina Chirca. Tot ele transmiteau ştirile soţilor Arnăuţoiu, care însă nu au mai avut nici un contact personal cu fiii lor, Toma şi Petre, începând cu acel an. În perioada 1953-1958, Securitatea nu a deţinut alte noutăţi despre partizani decât „jefuirea" unor stâni, cabane, lucrări silvice. Ele nu permiteau însă localizarea grupului alcătuit atunci din Toma şi Petre Arnăuţoiu, Tică Jubleanu şi Maria Plop. Probabil, prin 1952-1953, aceştia s-au stabilit definitiv în apropierea comunei Poenărei, în punctul „Râpile cu brazi". Aici şi-au făcut un bordei complet camuflat, folosit până în 1958: într-un perete abrupt şi lutos, au săpat o cameră adâncă de câţiva metri, la intrare, era fixată o uşiţă camuflată cu pietriş şi vara cu frunze şi vegetaţie. Bordeiul, fiind în peretele abrupt, nu se putea ajunge la el decât pe o scară destul de lungă, pe care partizanii şi-o confecţionaseră din frânghie. Tocmai din aceste motive, era foarte greu de vizualizat.

Nici una din tehnicile Securităţii amintite anterior nu a dus la descoperirea acestui bordei. În cele din urmă, arestarea a fost posibilă datorită unei trădări. Totuşi, pentru a ajunge la momentul arestării, Securitatea a folosit trei combinaţii informative deosebit de ingenioase.

Prima combinaţie o viza pe Ana Simion, legătura partizanilor din Nucşoara. Ea era singurul punct viabil de pornire al Securităţii pentru localizarea partizanilor: „În comuna Nucşoara, satul <Bahna>, exista o magazie a S.M.T.-ului. În apropierea acestei magazii, domiciliau Marinica Chirca şi sora acesteia, Ana Simion. Agentul trebuia deci mutat într-o funcţie oarecare la această magazie de alimente. În felul acesta, agentul <Mohora Mihail> a fost introdus în zonă chiar în vecinătatea surorilor Chirca. Întrucât agentul era necăsătorit, el a cerut unui cunoscut al său să caute în sat o femeie care ar putea să-i gătească mâncare contra plată. Ca urmare, cunoscutul agentului i-a comunicat acestuia după un timp că ar putea să ia masa la locuitoarea Ana Simion. Întrucât agentul <Mohora Mihail> se mutase cu domiciliul la Ana Simion, el avea posibilitatea să stabilească toate deplasările făcute de cele două femei, Ana Simion şi Marina Chirca.

Câteva luni mai târziu, prin natura relaţiilor care se creaseră între agentul <Mohora Mihail> şi Ana Simion, agentul devenise un fel de stăpân al casei. El începuse să repare acareturile din curte, salariul câştigat îl aducea în casă, cumpărase un viţel pe care îl creştea, făcea planuri în legătură cu repararea casei şi alte asemenea treburi gospodăreşti, fapt care a determinat-o pe Ana Simion să vadă în agentul nostru un om cu intenţii serioase de a rămâne în comună şi de se căsători cu ea.". [Ioana Raluca Voicu-Arnăuţoiu, *Luptătorii din munţi. Toma Arnăuţoiu. Grupul de la Nucşoara. Documente ale anchetei, procesului, detenţiei*, Bucureşti 1997, p. 601-605]

În aceste condiţii, agentul urma să facă împreună un drum la Miercurea Ciuc, pentru a-şi ridica certificatul de naştere în vederea căsătoriei şi a o prezenta <verişoarei> sale ce locuia în acest oraş. Pe drum, cei doi sunt arestaţi sub pretextul deţinerii unei mari cantităţi mari de alcool şi au fost aduşi la Miliţie, apoi la Securitate. În aceste împrejurări, Ana Simion a fost recrutată ca agentă în vederea arestării partizanilor. În această combinaţie se miza mult şi pe influenţa pe care agentul o avea asupra ei. Totuşi, combinaţia a fost un eşec, Ana Simion a fost cuprinsă de

remuşcări. Odată întoarsă acasă, fuge împreună cu sora sa în alt sat, unde vor sta ascunse câţiva ani, până au fost arestate în 1963.

A doua combinaţie informativă îl viza pe preotul Andreescu, din Poenărei, despre care se ştia de asemenea că are legături cu partizanii. Preotul Andreescu a fost scos din satul natal, întrucât arestarea sa ar fi dus imediat la schimbarea poziţiei partizanilor: „Prin Departamentul Cultelor (de la Bucureşti), s-a solicitat împuternicitului de culte regional şi episcopului de Argeş să dea 5-6 preoţi care, timp de o lună sau două, să meargă în nordul Moldovei în misionarism, pentru combaterea stilismului. Astfel, organele Securităţii de stat, printre persoanele propuse împuternicitului de culte l-a numit şi pe preotul Andreescu Nicolae din comuna Nucşoara. Pentru ca în zonă să nu se nască bănuieli, au fost propuşi şi doi preoţi din comunele vecine în care preotul Andreescu îşi desfăşura activitatea bisericească. La Mitropolia din Iaşi, organele noastre au aranjat ca aceşti preoţi să fie repartizaţi cât mai departe unul de altul." [*Ibidem*, p. 618-619]. Astfel a fost posibilă arestarea preotului Andreescu şi anchetarea sa. Pe această filieră, s-au obţinut informaţii extrem de importante ce au permis elaborarea combinaţiei finale, care a dus la arestarea partizanilor.

Combinaţia l-a avut ca subiect central pe Grigore Poinăreanu. „Studiind şi alte elemente de legătură ale bandei, organele noastre s-au oprit totuşi asupra numitului <Marinache Ghe> (Grigore Poinăreanu), deoarece el rămăsese ultima legătură a bandei cunoscută organelor noastre şi singurul deci în măsură ca într-un timp relativ scurt să predea organelor Securităţii de stat întreaga bandă.". [*Ibidem*, p. 601-605]

Grigore Poinăreanu era considerat de către partizani o persoană de mare încredere. Timp de câţiva ani, acesta îi susţinuse permanent, punându-le la dispoziţie haine şi alimente. De asemenea, era una dintre puţinele persoane la care partizanii veneau acasă după retragerea din 1953, aceasta şi fiindcă locuia în Poenărei, deci aproape de bordei. Totuşi, Poinăreanu avea punctul său slab, care l-a determinat să accepte colaborarea cu Securitatea: „Faptul că <Marinache Ghe> ducea o viaţă de huzur, că-i plăcea viaţa desfrânată şi de plăceri, că era foarte comod, determină organele de Securitate să creadă că el nu va renunţa cu atâta uşurinţă la acest mod de viaţă şi îndeosebi la libertate." [*Ibidem*, p. 627].

ARESTAREA

Poinăreanu avea fixată o întâlnire cu partizanii pentru seara de 19 mai 1958, în apropierea casei sale. A adus cu sine o sticlă de ţuică în care fuseseră introduse narcotice puternice. Partizanii nu au fost surprinşi, întrucât mâncaseră şi băuseră cu Poinăreanu şi înainte. Când narcoticul şi-a produs efectul, Poinăreanu a dat semnalul ofiţerilor de Securitate aflaţi în apropiere şi s-a produs arestarea: „M-am dus şi am condus pe Poinăreanu până aproape de casă fiind ora 24, m-am întors la Arnăuţoiu Petre pe care l-am găsit dormind, aproape înţepenit. Am tras de el şi l-am zgâlţâit fără să-mi dau seama ce are, şi văzând că nu se poate scula, am căzut şi eu alături de el. Aceasta se întâmplă pe la ora 1. Îmi mai aduc aminte că la ziuă au apărut mai multe siluete, eu fiind ridicat în picioare, striga ceva, am rupt-o la fugă şi am auzit împuşcături – rafale de pistol automat. Nu ştiu ce s-a mai întâmplat că m-am trezit la arestul Securităţii din Piteşti.". [*Ibidem*, p. 633]

„După arestarea lui Arnăuţoiu Toma, eu (Petre Arnăuţoiu) m-am retras în direcţia nord, spre comuna Corbi. După ce am parcurs circa 1 km staţionând în marginea Râului Doamna, am fost descoperit şi am trecut Râul Doamna prin apă. Am parcurs iarăşi vreo 400 m şi m-am ascuns într-un boschet, aşteptând ca organele ce mă urmăresc să treacă neluând în seamă acel loc. Am fost nevoit ca la aducerea câinilor de urmărire să mă ridic din boscheţi şi astfel am fost arestat. De aici, la cererea organelor de stat, am condus aceste organe la locul unde aveam bordeiul pentru arestarea şi a celorlalţi doi – respectiv Jubleanu Constantin şi Plop Maria. La strigătul meu şi la somaţia organelor de stat, Plop Maria a ieşit din bordei împreună cu copilul (Ioana) şi coborând pe scară, a fost arestată când a ajuns jos. Privitor la comportarea lui Jubleanu Constantin, am fost de faţă când, la somaţiile făcute, în loc să se predea, a deschis foc de armă.". [*Ibidem*, p. 636]

Acesta a fost sfârşitul „Haiducilor Muscelului": Constantin Jubleanu a murit în schimbul de focuri, la bordei, iar Toma şi Petre Arnăuţoiu, ca şi Maria Plop şi fiica ei de doi ani au fost arestaţi.

[www REZISTENTA PARTIZANILOR SI URMARIREA LOR]

MARTIRI AI LIBERTĂŢII

În cronica rezistenţei antitotalitariste din România, operaţiunile iniţiate de către Gruparea de partizani «Haiducii Muscelului», coordonată de Gheorghe Arsenescu, colonel în Armata regală, constituie un episod de referinţă al luptei împotriva regimului comunist instaurat prin forţă, de către trupele sovietice „eliberatoare". Rezistenţa armată anticomunistă de pe versanţii sudici ai Munţilor Făgăraş se situează, prin intensitatea operaţiunilor organizate, prin durata considerabilă a activităţii grupului de partizani [1948-1958] şi prin aria geografică în care au acţionat membrii săi, între manifestările antitotalitariste de amploare din România. În confruntarea inegală cu aparatul represiv al statului comunist totalitar, au căzut eroic la datorie numeroşi fii ai plaiurilor muscelene, menţinând, prin exemplul lor, nestinsă, flacăra vie a speranţei în reîntronarea idealurilor de libertate pe pământul patriei. Acum 52 de ani, în sângeroasa noapte de 18 spre 19 iulie 1959, membrii activi ai formaţiunii de partizani «Haiducii Muscelului»: Toma şi Petre Arnăuţoiu, preoţii ortodocşi: Nicolae Andreescu, Ioan Constantinescu şi Ion Drăgoi; învăţătorii: Ion Mica, Alexandru Moldoveanu, Nicolae Niţu şi Gheorghe Popescu, precum şi ţăranii: Nicolae Băşoiu, Titu Jubleanu, Benone Milea, Constantin Popescu, Ioan Săndoiu, Nicolae Ticu-Sorescu şi Gheorghe Tomeci au fost executaţi, la Închisoarea Jilava, printr-o sentinţă odioasă, ca „elemente duşmănoase care au organizat bande teroriste în nordul fostelor judeţe Argeş şi Muscel, pentru a desfăşura o activitate contrarevoluţionară împotriva statului şi regimului democrat-popular", trupurile lor crunt schingiuite de către torţionari, în timpul unor îngrozitoare anchete, fiind aruncate într-o groapă comună, în loc ascuns şi acum urmaşilor acestor eroi, care ar fi vrut să le ştie mormântul, pentru a pune o lumânare la căpătâi, spre odihna sufletelor şi spre recunoaşterea sacrificiului lor suprem în lupta împotriva comunismului. Pentru „crima" de a fi sprijinit material şi moral, lupta pentru libertate a partizanilor din Munţii Făgăraş, tribunalele militare ale regimului comunist au condamnat sute de patrioţi din zonă, printre care şi pe Iuliana Constantinescu-Preduţ din Poenărei, sentinţele totalizând peste 2000 de ani de temniţă.

IULIANA I. CONSTANTINESCU-PREDUŢ
[1929 –2002]

Studii: Şcoala primară Poenărei; Liceul de fete Câmpulung-Muscel şi Liceul „Principesa Elena" din Braşov; Facultatea de Istorie din Universitatea Bucureşti. Activitate didactică: profesoară la Şcoala generală Cobadin-Dobrogea, unde a fost arestată [1958], deşi era gravidă în luna a şaptea; condamnată la 12 ani de muncă silnică pentru „infracţiunea de omitere de denunţ" a membrilor Grupării de partizani «Haiducii Muscelului». A născut, la 18 septembrie 1958, în Închisoarea Văcăreşti, o fetiţă, Libertatea-Justina. Părinţii Iulianei: preotul Ioan Constantinescu a fost condamnat şi executat la Închisoarea Jilava [1959], iar mama sa, Justina Constantinescu, a îndurat ani grei de detenţie, ambii fiind acuzaţi de „participare la Rezistenţa armată anticomunistă de pe versanţii sudici ai Munţilor Făgăraş". Preocupări literare: publică volumul memorialistic «Speranţe încătuşate» [1999, reeditat 2000], în care evocă infernul detenţiei sale în închisorile comuniste de la: Piteşti, Văcăreşti, Jilava, Miercurea Ciuc, Arad, Oradea.

Procesul comunismului

Arestată înainte de a se naşte

Doamna Iuliana Constantinescu-Preduţ a fost arestată cu o zi înaintea tatălui său, la 21 iunie 1958. Cărată la anchetă, observase într-o zi, pe unul dintre pereţii încăperii, o pată mare de sânge proaspăt încă. Anchetatorul zbieră la ea: „–Vezi sângele acesta ?... E al lui tac-tu !... Aşa stropesc camera şi cu sângele tău, dacă nu vorbeşti !...”. Tânăra îşi pierdu cunoştinţa. Era însărcinată în luna a şaptea. Îşi aminteşte foarte vag că, trezită din leşin, a fost sfătuită să accepte avortul: „–Ţi-l scoatem noi, bucăţi-bucăţi”. Se aude încă şi astăzi răspunzând: „–Dacă mi-aţi luat libertatea fizică personală, n-aveţi dreptul să-mi interziceţi să hotărăsc eu asupra libertăţii copilului meu de a se naşte !” Intervenţia „medicală” o afundă într-o nouă pierdere a cunoştinţei.

A doua zi, se afla la spitalul penitenciar Văcăreşti, condusă de un căpitan care se dădea drept Constantinescu. Cel din urmă recomandase cadrelor locale: „–Dânsa nu-i deţinută; e reţinută doar. S-o duceţi într-un loc unde să stea liniştită”. A fost azvârlită, până seara, într-un closet de tip turcesc, cu cinci „găuri” ce debordau de murdărie; deasupra acesteia, trona o porţie de mămăligă cu brânză. Înspăimântată în continuare de puterea biologicului asupra spiritului, se îngrozeşte încă de foametea sarcinii sale de atunci, de pofta înnebunitoare, pe care numai o femeie o poate înţelege, care a împins-o să întindă mâinile, să înşface hrana de mălai aromitoare, în pofida a ce o înconjura, şi s-o mănânce.

Ajunsă în celulă, doctorul responsabil, Naftalis, a avertizat-o mârâit: „–Să nu te prind că baţi în uşă, până nu se vede capul copilului !”.

Capul s-a văzut la 18 septembrie 1958, când a născut o fetiţă, înregistrată peste zece zile. I-a hotărât numele: Libertatea-Justiţia, cel din urmă şi în amintirea multor femei din neamul lor, botezate Justina.

O colegă de detenţie Nina, fiica generalului Dombrovschi, practica spiritismul. Folosindu-se de calea aceasta, i-a proorocit, înainte de naştere, că urma să aibă fetiţa cu pricina şi să execute doar jumătate din pedeapsă. Într-adevăr, Decretul din 1964 a scutit-o de a doua jumătate.

Copilul îi era adus de trei ori pe zi la alăptat. La pieptul său, îl acopereau într-o clipită zeci de ploşniţe. Cu prilejul unei inspecţii, ieşi la raport şi relată în ce condiţii îşi târau zilele. A fost necesară această dezvăluire ca doctorul Naftalis să ia măsuri de combatere a paraziţilor. S-a procedat sub semnul ameninţării: „–Las' că te satur eu de reclamaţii !”... Paturile au fost unse cu o soluţie în cantitate atât de mare, încât timp de vreo două săptămâni s-a tot scurs din saltele. La ceasurile alăptatului, pruncul era scăldat în lichidul otrăvitor ce-l îneca.

Nouă ieşire la raport. Şi de data aceasta, s-ar fi părut că i se făcea dreptate „recalcitrantei”. I s-a îngăduit să-şi alăpteze fata în closet, vechi privilegiu.

Curând, Iuliana s-a îmbolnăvit de mastită. În ultima clipă, înainte de a fi prea târziu, a fost dusă la medic, către ceasurile 12. „–Ce mi-o aduci pe asta acum, când trebuie să plec ?!...”.

Constatându-i starea, îi taie sânii cu o lamă; o înjură că-l stropise cu puroi; i-a pus o faşă... „–De-acum înainte, te descurci cum ştii !...”

Se răspândise credinţa în spital că femeia care-i dădea să sugă Libertăţii se elibera înainte de termen. Zilnic, ciocănea pe ascuns la uşa doamnei Preduţ câte o deţinută - şi ea cu plod care-i şoptea: „–Aici e cutare; azi i-am dat piept Libertăţii !...” Fata i-a fost luată cam pe la trei luni jumătate. O femeie sergent-major i-a adus-o s-o privească: „–Uită-te bine la ea, că n-o s-o mai vezi niciodată !”. Gestul ei a fost contrabalansat de gestul altei paznice. Atunci când Iuliana Constantinescu-Preduţ a părăsit Văcăreştii, înainte de a fi suită în dubă, o gardiancă i-a spus unde i se afla copilul şi a liniştit-o, asigurând-o că-l va vizita din când în când. Despărţită de rodul pântecului său, mama îi şuşotea în gând următorul cântec de leagăn, intitulat: „Ţie, Libertatea”, singurele versuri concepute de ea în tot cursul vieţii. O făcea pe melodia romanţei „S-au scuturat

toţi trandafirii": Ai fost născută-n închisoare / Şi-ntr-o celulă, ai crescut ! / Lumina razelor de soare, / printre zăbrele, ai văzut ! // Cuvinte dragi de mângâiere / eu n-am putut să-ţi glăsuiesc, / fiindcă, acolo-n închisoare, / n-am avut voie să-ţi vorbesc ! // Un cânt de leagăn, niciodată, / mămica ta nu ţi-a cântat, / ci, numai lacrimile-amare, / pe trupul tău, ea a vărsat. // Tu creşti, odorule, creşti mare / şi Domnul să te aibă-n pază ! / Puterea Lui mângâietoare / să-ţi lumineze ca o rază !..."

Astăzi cântându-i-l surd unei codeţinute, mâine alteia, doamna Iuliana Constantinescu-Preduţ s-a pomenit că, până la eliberare, de câte ori era mutată dintr-o celulă în alta, după ce o identificau noile colege, cântau în cor, în surdină, „Ţie, Libertatea". Pentru a-şi salva copilul, atunci când a fost întrebată dacă intenţiona să ceară recurs la proces, ■ scris pe coala de hârtie ce i-a fost dată, sub titlul: „În atenţia apărării", povestea naşterii ei, numele şi când i-a fost răpită fata, în puţine vorbe. Pe această cale, soţul său a dobândit informaţiile necesare să-şi poată lua pruncul.

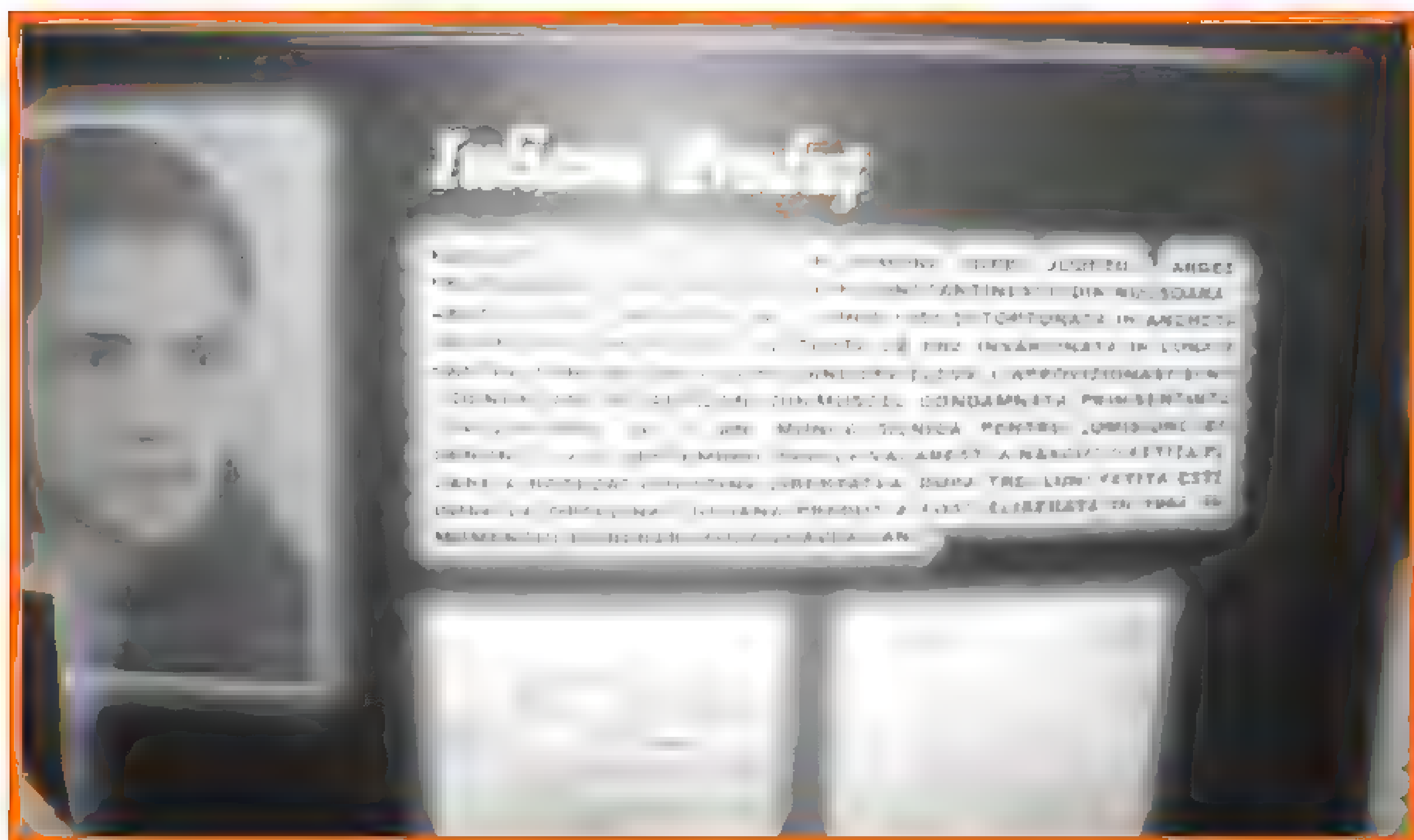
[Mihai Rădulescu – «Sânge pe Râul Doamnei», fragment]

MIHAI RĂDULESCU [1936-2009]. Scriitor de beletristică, istoric al detenţiei române sub comunism, cercetător al artelor plastice şi editor, una dintre marile personalităţi ale culturii române în perioada atât de dureros marcată de experienţa comunismului. A predat limbile engleză şi franceză la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Capitală. «Istoria literaturii române de detenţie», cartea care îl consacră în spaţiul istoriei noastre literare, este şi prima carte de acest gen pentru istoria noastră, nu numai literară, ci şi aceea a civilizaţiei. Noua istorie critică a literaturii memorialistice de detenţie trebuie considerată, în primul rând, una didactică (reeducarea – tema acestei istorii – constituie un fenomen unic, în istoria didacticii universale). „Un popor fără istorie nu poate rezista în înfruntarea cu viitorul" – cu acest crez, Mihai Rădulescu s-a stins din viaţă, după o perioadă de ani de suferinţă, în ianuarie 2009. [Gheorghe HOLBEA]

IULIANA PREDUT-CONSTANTINESCU

IN «MEMORIALUL VICTIMELOR COMUNISMULUI ŞI AL REZISTENŢEI» DE LA SIGHET.

Poenărei – file monografice

MUZEUL SATULUI POENĂREI

„Muzeul sătesc este un arsenal de nădejde prin care un popor
îşi apără originea, individualitatea şi tot ce a moştenit de la străbuni.". – NICOLAE IORGA –

Muzeul satului Poenărei conceput, sub genericul «Poenărei – străbuna noastră vatră», pe baza unei tematici ample redactate de prof. Grigore Constantinescu, coordonator al Oficiului judeţean Argeş pentru patrimoniul cultural naţional, a fost realizat, în anul 1984, de către un grup de intelectuali format din: ing. Constantin Samoilă, prof. Eugenia Constantinescu, prof. Iuliana Preduţ-Constantinescu, ing. Nicolae Preduţ, ing. Maria Constantinescu, ing. Vasile Deaconu şi înv. Constanţa Andreescu.

Demersurile iniţiate, în perioada regimului totalitar, pentru organizarea unui muzeu sătesc într-un important loc istoric al Rezistenţei armate anticomuniste de pe versanţii sudici ai Munţilor Făgăraş, au fost, din această cauză, extrem de dificile. Aprobarea organizării muzeului s-a condiţionat de: existenţa unui spaţiu adecvat, elaborarea unei tematici corespunzătoare criteriilor impuse de legislaţia comunistă în domeniu, solicitându-se, de către forul de specialitate, Comitetul judeţean Argeş pentru cultură şi educaţie socialistă, menţionarea integrală a textelor care urmau să fie expuse până la ultimul semn de punctuaţie, precum şi includerea, în expoziţie, a unui panou special consacrat „Epocii de aur", „realizărilor obţinute de oamenii muncii din satul Poenărei pe calea construirii socialismului biruitor". Condiţiile impuse fiind respectate întocmai, s-a solicitat – prin adresa, al cărei text este reprodus integral, în continuare – aprobarea acestei acţiuni unice, pe atunci, în domeniul cultural argeşean:

MUZEUL JUDEŢEAN ARGEŞ
nr. 303/ 29. 06. 1984

C ă t r e
COMITETUL JUDEŢEAN ARGEŞ
PENTRU CULTURĂ ŞI EDUCAŢIE SOCIALISTĂ

Vă rugăm să avizaţi Tematica expoziţiei permanente **«Poenărei – străbuna noastră vatră»**, redactată de prof. Grigore Constantinescu, şef de secţie la Oficiul judeţean Argeş pentru patrimoniul cultural naţional. Menţionăm că expoziţia este inclusă în planul de activitate al OJPCN Argeş şi că elaborarea acesteia este în concordanţă cu priorităţile stabilite prin programul-cadru de cercetare în domeniul istoriei, întrucât se abordează problema genezei şi evoluţiei unui sat de moşneni din zonă.

Expoziţia cu caracter documentar-istoric **«Poenărei – străbuna noastră vatră»** va constitui nucleul unei colecţii muzeale săteşti, salvându-se, astfel, de la o distrugere iminentă, valori ale patrimoniului etnocultural specific zonei montane a fostului judeţ Muscel. Expoziţia va fi organizată într-o sală de clasă disponibilă din clădirea Şcolii elementare de 4 ani Poenărei. Vă rugăm, de asemenea, să aprobaţi organizarea, în acelaşi spaţiu, a unei expoziţii permanente de metaloplastie cu lucrări inspirate din viaţa satului, executate de artistul amator, inginer Constantin Samoilă, fiu al satului Poenărei. Ambele expoziţii se organizează în cadrul Festivalului naţional «Cântarea României» şi sânt dedicate aniversării a 40 de ani de la revoluţia socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă de la 23 August 1944 şi Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Român.

Director, Şef secţie,
Dr. Radu Stancu *Prof. Grigore Constantinescu*

Adresa a fost aprobată de către Maria Ciobăcel, vicepreşedinte al Comitetului judeţean Argeş pentru cultură şi educaţie socialistă, în pofida opoziţiei unor culturnici, care, „argumentând" că satul Poenărei urma să fie desfiinţat, fiind supus procesului de sistematizare a localităţilor, se temeau, de facto, că, prin realizarea unui muzeu sătesc, se va crea un precedent în implicarea lor în activităţi surmenante, ce presupuneau o documentare exhaustivă, impusă de elaborarea unei tematici viabile, preferând, unor acţiuni de durată, festivităţile artistice omagiale, nu extrem de dificil de organizat, în care ataşamentul „profund" manifestat, prin cânt şi dans, faţă de conducătorii partidului şi guvernului putea fi perceput direct de către „oamenii muncii" din localităţile judeţului Argeş. Remarcând activitatea extrem de laborioasă a colectivului organizator al Muzeului sătesc Poenărei, doamna Maria Ciobăcel acorda „satului" o Diplomă de merit, încununând, astfel, acest important act de cultură:

COMITETUL JUDEŢEAN ARGEŞ PENTRU CULTURĂ ŞI EDUCAŢIE SOCIALISTĂ

DIPLOMĂ DE MERIT

Pentru păstrarea nealterată a tradiţiilor străbune, pentru menţinerea frumosului port popular local, pentru îmbogăţirea continuă a tezaurului creaţiei populare, se acordă această Diplomă de merit locuitorilor satului Poenărei.

Vicepreşedinte,
prof. Maria Ciobăcel

15 IUNIE 1984

Colectivului menţionat, care a participat efectiv, în special, la procurarea materialelor şi panotarea expoziţiei, se cuvine a fi adăugat şi numele artistului fotograf de la Muzeul judeţean Argeş, Ion Pătru, realizatorul tuturor imaginilor expuse pe panouri, fără ca să solicite vreo recompensă materială. Se preconiza ca, în faza finală, expoziţia să constituie nucleul unei colecţii muzeale săteşti reprezentative, salvându-se, în acest mod, de la o distrugere previzibilă, valori ale patrimoniului etno-cultural specific zonei montane a fostului judeţ Muscel. Expoziţia organizată în sala de festivităţi a Şcolii primare de 4 ani din Poenărei cuprinde o tematică variată, structurată secvenţial pe 10 panouri, vizând relevarea complexă a unor aspecte esenţiale referitoare la: istoria satului Poenărei (ilustrative fiind documentele cartografice şi memoriale); ocupaţiile tradiţionale (pomicultura, creşterea animalelor, lemnăritul, albinăritul, industria casnică); arhitectura locală; portul popular tradiţional;

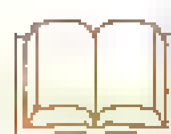
coordonatele spirituale: şcoala, biblioteca; personalităţile care au înnobilat viaţa spirituală a localităţii (preotul cărturar Grigorie Poenăreanu, învăţătorul artist Nae Andreescu, medicul militar Ion Mitulescu ş.a.); eroii satului, care s-au jertfit în luptele pentru obţinerea independenţei, înfăptuirii unităţii naţionale şi în cel de-al Doilea Război Mondial; „realizările actuale". În muzeu, au fost expuse piese tradiţionale de port popular, precum şi vechi obiecte casnice care relevau creativitatea, dar şi pasiunea pentru frumos a locuitorilor satului. Inginerul Ion Vânătoiu a donat muzeului un splendid costum popular care aparţinuse mamei sale, Ecaterina Vânătoiu. La îmbogăţirea tezaurului etnografic al muzeului, au contribuit, ulterior, prin depistarea unor remarcabile piese de artă populară, dra învăţătoare Petruţa Răduţoiu şi dra Mariana Istrate.

În acelaşi spaţiu generos, a fost amenajată Expoziţia permanentă de artă «Constantin Samoilă», cuprinzând lucrări de metaloplastie inspirate din viaţa satului („Fete din Poenărei", „Pocânzei", „Sătească", „Darul de nuntă", „Peisaj", „Mioriţa", „Surorile" etc.) şi, după decembrie 1989, reproduceri ale unor icoane pe sticlă executate de talentatul artist amator. Expoziţia suscită un interes evident; harul artistic al acestui distins fiu al satului, relevându-se şi în friza iconografică inspirată din ciclul christic care conferă culoare şi un aer de solemnitate religioasă expoziţiei, demonstrându-se vizitatorilor că „autorul lor este un suflet dăruit artei, iar opera sa plastică – o artă dăruită sufletului".

Existenţa Muzeului istorico-etnografic a constituit unul dintre argumentele invocate de către Oficiul judeţean Argeş pentru patrimoniul cultural naţional [OJPCN] pentru menţinerea, pe multiseculara vatră actuală, a satului Poenărei, propus a se desfiinţa prin criminala lege a sistematizării localităţilor din R. S. România. Astfel, în adresa OJPCN Argeş nr. 171 din 18 mai 1988, conţinând «Nota preliminară privind lista satelor din judeţul Argeş ce se vor dezafecta până în anul 2000», se menţiona textual autorităţilor de stat comuniste că „Satul Poenărei este un vechi sat de moşneni a cărui istorie socială e deosebit de interesantă" [H. H. Stahl], că „vechimea şi evoluţia aşezării este ilustrată complex în Muzeul sătesc cu caracter istorico-etnografic creat în anul 1984". [Arhiva OJPCN Argeş, dosar 1988, f. 25-28].

După evenimentele din decembrie 1989, panoul cu «Realizări actuale» – impus de oficialităţile vremii, în anul 1984, pentru avizarea organizării expoziţiei – a fost înlocuit cu un panou consacrat eroilor din satul Poenărei ai Rezistenţei armate anticomuniste de pe versanţii sudici ai Munţilor Făgăraş.

Personalităţi în vizită la Poenărei

ARMAND CĂLINESCU

În după-amiaza zilei de 21 septembrie 1939, la trei săptămâni de la izbucnirea celui de-al Doilea Război Mondial, în zona Eroilor, din apropierea actualului sediu al Academiei Militare, primul ministru al Regatului României cădea sub gloanţele unei grupe a morţii legionare. Ordinul de execuţie îl adusese, de la Berlin, Horia Sima, urmaşul lui Corneliu Zelea-Codreanu la conducerea Legiunii Arhanghelului Mihail sau Garda de Fier, cum era cunoscută gruparea extremistă în epocă şi fusese dat personal de către Adolf Hitler. Armand Călinescu era un adversar al hitlerismului şi poziţia sa putea încurca serios planurile fuhrerului de expansiune spre est. Liderul legionar a beneficiat şi de sprijinul tacit al şefului Serviciului Secret de Informaţii, Mihai Moruzov, care avea aprobarea regelui Carol al II-lea, care îl trimisese pe ministrul Casei Regale, Ernest Urdăreanu, pentru a superviza acţiunea. Armand Călinescu se întorcea acasă într-un Cadillac neblindat, când o altă maşină i-a blocat calea. Asasinii au potopit maşina premierului cu focuri de armă care l-au doborât pe omul nr. 2 în statul român cu 20 gloanţe şi pe şoferul său, în timp ce bodyguardul său scăpa cu fuga. Reacţia autorităţilor a fost suspect de rapidă şi chiar a doua zi cei 9 asasini au fost aduşi la locul crimei şi au fost executaţi. Pe lângă Gigi Paraschivescu, Miti Dumitrescu, Marin Stănciulescu, Ion Vasiliu, Nelu Moldovan, Traian Popescu-Puiu, Ovidiu Isaia, Cezar Popescu şi Jan Iliescu alţi 300 legionari arestaţi au fost împuşcaţi pentru a potoli setea de răzbunare a regelui care ţinea să-i transmită un mesaj clar fuhrerului care părea să nu fi înţeles nimic din execuţia lui Codreanu, a Nicadorilor (asasinii lui I.G. Duca) şi a Decemvirilor (cei care-l executaseră pe Mihail Stelescu), transferaţi de la Rm. Sărat la Jilava pentru a muri. Tot în 22 septembrie 1939, sicriul cu trupul neînsufleţit al lui Armand Călinescu era condus cu onoruri de către monarh la Gara de Nord, de unde urma să fie dus cu trenul la Curtea de Argeş, pentru odihna de veci în cavoul familiei. La înmormântare a asistat ministrul Grigore Gafencu, până când fostul său şef a fost plasat lângă părinţii săi. Armand Călinescu s-a născut la Piteşti în 22 mai 1893, în casa medicului veterinar militar Mihai Călinescu. Mama sa, Ecaterina, era fiica unui fost primar din Curtea de Argeş şi viitorul premier şi-a petrecut multe vacanţe în casa bunicilor de lângă Biserica Bătuşari, pe actuala stradă Tudor Vladimirescu. Jurist şi economist, a făcut carieră în rândurile ţărăniştilor până în februarie 1938, când Carol al II-lea a desfiinţat partidele politice impunând Frontul Renaşterii Naţionale. Cariera sa a fost exemplară: 1926 – deputat de Argeş; 11.11.1928 – prefect de Argeş; 1938 – secretar de stat în Ministerul de Interne, moment în care intră în conflict cu legionarii, care-l vor privi ca un complice al regelui la asasinarea lui C.Z. Codreanu; 1939 – ministru interimar la Educaţia Naţională, după care a fost numit premier. Acest mare român şi-a plătit datoriile de suflet faţă de Argeşul copilăriei sale, prin următoarele realizări: **cel mai modern drum de ţară al vremii la Poenărei, care şi-a câştigat renumele de „Picior de Paris"**; Sanatoriul TBC de la Valea Iaşului; configurarea actualului Bulevard al Basarabilor, Piaţa Centrală, prima fabrică de confecţii şi un cămin pentru 200 ucenici la Curtea de Argeş, unde o şcoală îi poartă numele. Totuşi, în ziua comemorării morţii sale, nimeni nu s-a învrednicit să-i pună o floare pe mormânt. Dumnezeu să-l odihnească alături de cei drepţi !…

Eva ADAM

Semnal

SATUL POENĂREI PE COORDONATELE CIVILIZAŢIEI RURALE

O lucrare de strictă necesitate în Poenărei

Satul Poenărei ce aparţine de comuna Corbi, începând cu prima sărbătoare a fiilor lui – Întâlnirea fiilor satului – eveniment petrecut cu şapte ani în urmă, respectiv, în anul 2004, a marcat un moment semnificativ cu profunde aspecte sentimentale, dar şi cu soluţii pentru implicarea în mai buna organizare a localităţii. Lucrarea de primă necesitate ar fi modernizarea racordării la DJ Piteşti-Nucşoara şi alimentarea cu apă şi canalizare a localităţii.

S-a încercat, în anul 2008, o reparare a drumului, dar lucrarea nu a prezentat o calitate corespunzătoare, drumul degradându-se cu trecerea fiecărui an, ajungând ca, în prezent, să fie declarat de cei ce ne vizitează frumoasa localitate „un drum blestemat, un drum al Iadului"…

Pentru a corespunde unor minime norme de calitate, traseul cu o lungime de 1200 m (de la racordare la DJ până în centrul civic) trebuie asfaltat, respectându-se traseul, lucrarea presupunând toate operaţiile de menţinerea a carosabilului, în condiţii normale de exploatare (şanţuri betonate, podeţe, pante corespunzătoare). Odată cu aceste amenajări conexe, se poate realiza şi racordul de alimentare cu apă din conducta magistrală ce urmăreşte drumul judeţean Nucşoara-Piscani. Traseul racordării ar urmări linia rigolelor impuse de operaţiunile de asfaltare. Va fi necesar un bazin de stocare a apei ce va fi amplasat în locul cel mai înalt al localităţii, aşa încât alimentarea fiecărui consumator să se realizeze prin cădere liberă. În aceste condiţii, nu vor fi necesare pompe întrucât diferenţa de nivel între bazinul traseului general şi bazinul de alimentare a satului este suficientă pentru alimentarea prin cădere liberă. Ideea de alimentare cu apă din sursele izvoarelor existente în amonte de Poenărei propusă de către organele locale nu corespunde nici din punct de vedere al execuţiei, nici din punct de vedere al asigurării calităţii apei, deoarece toate izvoarele existente au debite foarte mici, apa este dură, iar distanţa între izvoare este relativ mare, neputându-se crea o reţea de conducte de alimentare a unui bazin general; în plus, terenul prezintă şi o instabilitate accentuată. Ideea de alimentare cu apă a satului Poenărei din surse existente (izvoare din amonte) a fost încercată şi în anul 1950, dar nu a dat rezultate din aceleaşi motive relatate anterior. Aşa că lucrarea a fost abandonată înainte de execuţia finală.

Încercarea, în anul 2008, de a realiza o modernizare a drumului existent de la DJ la centrul satului (a fost o lucrare ce a consumat o investiţie fără efect, acelaşi rezultat – în mod sigur – va fi şi încercarea ce va eşua înainte de finalitate, dacă nu se va realiza asfalt şi racordarea la reţeaua magistrală de apă.

În concluzie, dacă se doreşte a se accepta o doleanţă devenită necesitate a locuitorilor satului Poenărei – sat de o frumuseţe cu totul deosebită, va fi necesar a se adopta soluţia: **asfalt – alimentare cu apă din reţeaua magistrală – canalizare.**

În aceste condiţii, satul ar putea intra în marea familie a localităţilor de înaltă atractivitate turistică, el reprezentând tradiţiile româneşti, va fi o realizare cu eficienţă maximă. Aceste acţiuni coroborate cu interesul multora de a investi în locuinţe şi terenuri atractive vor putea duce la o accentuată dezvoltare rurală şi la înfiinţarea de activităţi economice conforme cu cerinţele europene.

Constantin SAMOILĂ

„Hora Unirii"

Scriu aceste rânduri sub impresia penibilă produsă de huiduirea şefului statului român la Iaşi şi Focşani, în 24 ianuarie. Mărturisesc că la fel de şocat am receptat şi imaginea omului maltratat de jandarmi pentru că ultragiase portretul prezidenţial. Mă întreb în ce vremuri şi în ce ţară trăim şi mi-e tot mai greu să-mi răspund.

Discutam recent această problemă cu un prieten, care-mi povestea cum era invitat după 1990 să-l huiduie pe regele Mihai, când era aşteptat la Mănăstirea Argeşului. „–Eu nu-mi permit să scuip pe istoria României !", a fost răspunsul său sec, ca o palmă. Lăsând pe cât posibil la o parte simpatiile sau antipatiile politice, binele ori răul pe care l-a făcut cineva, rămân la ideea că trebuie să ne abţinem de la gesturi pentru care mai apoi normal ar fi să ne ruşinăm. Sigur că printre noi sunt spirite malefice, capabile să ne învrăjbească dacă ne lăsăm târâţi în capcană. Huiduirea preşedintelui ţării s-a făcut, deloc întâmplător, în ziua Unirii Principatelor Române. În accepţiunea mea, aşa ceva nu se face, mai ales într-un asemenea moment, chiar dacă s-a dat evenimentului o grotescă tuşă politică. Că unora nu le convine, cel huiduit face parte din istoria ţării, ca şi frustrarea creată dezamăgiţilor ce au crezut în el. Democratic este să fie sancţionat, dacă a greşit, cu arma votului, la urne, nu în stradă. În acea zi, s-a cântat imnul naţional care – iertat să fiu – nu prea mai este de actualitate.

În vara anului revoluţionar 1848, când s-a cântat prima dată în Şcheii Braşovului poezia lui Andrei Mureşanu, cred că se putea vorbi despre „somnul cel de moarte" şi alte formulări de genul „un sânge de roman", ce puteau fi mobilizatoare. De ce nu de dac, căci cuceritorii şi-au luat lumea-n cap după mai puţin de 200 ani ?... Domnitorul Micii Uniri, Alexandru Ioan Cuza, a avut ca imn «Marşul triumfal», compus de Eduard Hübsch, cântat în 1862. Primului nostru suveran, Carol I, i s-a cântat la încoronarea de la 1881 «Trăiască regele», imn pe versurile lui Vasile Alecsandri. După alungarea lui Mihai I de pe tron, din 1948, am avut până la moartea lui Stalin, consemnată 5 ani mai târziu, un imn al dictaturii proletare. «Zdrobite cătuşe» era de influenţă kominternistă, pe versurile lui Aurel Baranga şi muzica lui Matei Socor. Apoi, am învăţat imn nou – «Te slăvim, Românie», scris de alţi proletcultişti ca Eugen Frunză şi Dan Deşliu, pe muzica lăutarului de serviciu al comuniştilor, Socor. Până în '90, s-a cântat în neştire «Tricolorul», creionat pe un text modificat al lui Ciprian Porumbescu, după ce Nicolae Ceauşescu decisese să ducă Occidentul de nas cu aşa-zisa sa independenţă faţă de Moscova. Calea aleasă a fost scoaterea de la naftalină a unuia dintre vechile cântece patriotice exilate de predecesorii Petru Groza şi Gheorghiu-Dej. «Deşteaptă-te române» s-a cântat în 15 noiembrie 1987, când muncitorii de la Autocamioane Braşov au stârnit revolta anticeauşistă sub Tâmpa. Şi a fost reluat în 22 decembrie 1989, fiind impus ca imn naţional, deşi este lung cât o zi de post şi nu prea în ton cu exigenţele mileniului 3.

S-ar putea să greşesc, dar îndrăznesc să cred că, în aceste vremuri de dezbinări fără sfârşit, avem nevoie de unitatea creată de Vasile Alecsandri prin «Hora Unirii»: „Hai să dăm mână cu mână / Cei cu inima română...". Dumneavoastră nu vă sună frumos muzica lui Alexandru Flectenmacher ?... Prea multe hotare stau acum între sufletele noastre despărţite de apele mâloase ale urii şi speranţelor înşelate. «Hora Unirii» ne-a strâns neamul ca prin farmec la 1859, pentru a crea o ţară întregită la 1 decembrie 1918. Eu cred că va mai reuşi şi în acest mileniu să ne adune din nou, ca să n-o pierdem după ce ne-au ciuntit-o deja „pohtele" unor prădalnici. Oameni buni, voi ce credeţi, n-ar fi cazul să ne gândim la oportunitatea schimbării imnului naţional ?...

Virgil BACIU

Folclor

Superstiţii în Poenărei

Superstiţiile sunt – potrivit opiniei unor specialişti avizaţi din domeniul culturii populare – „credinţe primitive, bazate pe rămăşiţe ale animismului şi ale magiei (credinţa în spirite bune şi rele, în miracole, farmece, vrăji, semne prevestitoare, numere fatidice, întâmplări sau zile norocoase, ori nenorocoase etc.). Teologii consideră, însă, superstiţiile ca abateri de la dogmele bisericii oficiale.". [*** *Dicţionar enciclopedic român*, vol. IV, Q-Z, Bucureşti, 1966, p. 555.]. Dicţionarele explicative definesc *superstiţia* ca fiind o „Prejudecată care decurge din credinţa că tot ce se întâmplă în natură şi în societate este o manifestare a unor forţe supranaturale potrivit căreia anumite întâmplări sunt socotite ca putând influenţa sau determina evenimente din viaţa oamenilor", iar, pe *superstiţios* – un om stăpânit de prejudecăţi. < fr. superstition - lat. lit. *superstitio* [*Dicţionarul limbii romîne moderne*, Bucureşti, 1958].

Celebrul filozof şi istoric francez François-Marie Arouet Voltaire [1694-1778] îl eticheta, însă, fără menajamente, pe superstiţios, în «Histoire de Jenni», drept „Un prost brutal care n-are niciodată idei decât ale altora". Din motivate considerente proprii, cred cu certitudine că panseul lui Voltaire are o semnificaţie care s-ar potrivi de minune, mai degrabă, aşa-zişilor specialişti care reproduc pasaje întregi din operele altora, fără să indice niciodată sursa, întrucât, sunt conştienţi că *a copia* este infinit mai simplu decât *a crea* cu adevărat, ceva, confirmând, prin utilizarea excesivă a excerptelor, inspiratul aforism de esenţă populară al scriitorului Cezar Bolliac: „E lesne să facă cineva pomană cu colivă străină" !...

Revenind la superstiţii, consider că poate fi acceptată fără rezerve definiţia scriitorului satiric german Georg Cristoph Lichtenberg [1742-1799], care socotea superstiţia – „o filosofie locală". [Mircea Traian Biju – Mic dicţionar al spiritului uman, Bucureşti, 1983, passim.]. Din această „filosofie locală", cu valoare circulatorie încă în Poenăreii Muscelului şi nu numai, reproduc selectiv, dintr-un amplu manuscris intitulat «Gând de inimă albastră» al bunicului matern, Grigore I. Grigorescu, superstiţii proiectate într-o manieră absolut originală în haină lirică de evidentă factură populară, prezentând savuroase note de umor:

• Dacă pleci departe şi te-ntorci din drum,
n-o să-ţi iasă bine tot ce faci, îţi spun.

• Dacă-ţi iese, ziua, o pisică-n cale,
fă trei paşi în urmă, c-altfel, e dă jale.

• Dacă vezi o babă cu urciorul gol,
să faci cale-ntoarsă, sau să-i dai ocol.

• Dacă-ţi iese-n faţă un pocit, pe drum,
scuipă-n sân o dată, să n-ajungi nebun.

• De te mâncă dreapta, bani buni o să iei,
dar de-i palma stângă, mai degrabă, cei.

• Să nu dai, din casă: ouă, lapte, carne,
când e zi de post, c-o să crăpi dă foame.

• Dacă-ţi cade ştiucul mare dă la gură,
un flămând îţi vine mâine-n bătătură.

• Dacă te mănâncă undeva, în spate,
să ştii că-ţi vin neamuri tare de departe.

• Când uiţi mămăliga-n vatră nesărată,
te uită duşmanii şi nu te mai ceartă.

• Când verşi, din greşală, solniţa cu sare,
vei păţi, îndată, mare supărare.

• Dacă umbli, sara, cu găteje-aprinse,
noaptea faci pe tine şi crezi că sânt vise.

• Când visezi: o vacă, un copil, ori nuci,
să ştii că ţi-e viaţa pusă pe butuci.

• Când fluieri în casă, asta şi eu ştiu,
toată lumea spune că tragi a pustiu.

• Dacă îţi omori şarpele din casă,
îţi omori norocul şi pă urmă-ţi pasă.

• Când trosnesc, în casă, căpriorii-n noapte,
să ştii că-i, pe-aproape, nedorita moarte.

• Când îţi bate-ntruna geana, s-o închini,
de vrei să te bucuri şi să nu suspini.

• Dacă joci pe iarba arsă, pârjolită-n cerc de iele,
n-o să-ţi fie deloc bine, că ologeşti de picere.

• Dacă-ţi cântă lung cucuveaua, noaptea,
să ştii că te cată, pe acasă, moartea.

• Dacă-n bezna nopţii te uiţi înapoi,
teme-te de moarte, c-o s-ajungi strigoi.

• Nu dormi cu mâinile în cruciş pe piept,
tragi numai a moarte, crede un deştept.

• Când omu-i pe ducă-i pui oglinda-n faţă;
dac-o abureşte, mai e încă -n viaţă.

• Când, din norii negri, tună, la Cătină,
s-ar putea, cu ploaia, grindină să vină.

• Dacă nori prea negri urcă la Cătină,
să gonim furtuna, lumea să închină,
clopotele-n turlă, de funii, să trag,
că păgânii nori, doar aşa, să sparg.

•Dacă o mireasă-l calcă pe gurgui
pă mire la nuntă-i vai de capu' lui,
că a dat săracu' peste balamuc:
o să-l ţină-n casă numai sub papuc !...

• Ca să-i fie fata cât mai educată,
mă-sa îi tot spune că „a fost odată
una ce bea apă doar dintr-o oloaie
şi-a avut la nuntă un potop de ploaie" !...
De teamă c-o plouă când va fi mireasă,
bea acuma apă din cană luxoasă
şi e, fata mamii, mai devreme-acasă !...

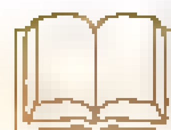
Surprinzând inteligent credinţele populare perpetuate în mediul său ambiental, rapsodul popular Grigore Grigorescu îşi „valorifica" creaţia sa lirică în contextul unor petreceri locale din Poenăreii Muscelului prilejuite, în special, de întrunirile anuale ale preoţilor şi învăţătorilor de pe valea superioară a Râului Doamnei, organizate în perioada interbelică, petreceri pe care nu le agrea, însă, în intimitatea sa... Bunicul matern era un înţelept... Orice invitaţie pe care o adresa cuiva, pe temeiul unui crez nedezminţit în ospitalitate, şi-o însoţea, invariabil, cu o insidioasă prevenire de sorginte populară: „Eu te chem că mi-e ruşine, / cine are cap nu vine !"... Şi, a rămas toată viaţa un însingurat...

Revenind la geneza superstiţiilor, consider că, în esenţă, repetabilitatea unor situaţii aparent insignifiante asociate cu momente de viaţă ulterioare prezintă, în mentalul popular, semnificaţii speciale care se „statuează" în criterii comportamentale urmate întotdeauna, de habotnici, cu sfinţenie... Asocierea, de pildă, a unui element banal, precum tăierea căii, de către o pisică neagră, unui drumeţ a cărui ţintă era intuită ca pozitivă, soldată cu un eşec al individului în demersul său, prin repetabilitatea scenei, generează, în subconştientul acestuia, credinţa că o asemenea situaţie trebuie evitată. De aceea, în acest caz, se sugerează o soluţie infailibilă: trebuie făcuţi trei paşi înapoi !... Ce-i de făcut, însă, când tinde să devină o superstiţie pozitivă „credinţa" îmbrăţişată cu ardoare de către unii „cercetători" ai fenomenelor de cultură, sintetizată magistral de Mark Twain: „Să copiezi dintr-o carte înseamnă să plagiezi. Să copiezi din două cărţi înseamnă să compilezi. Să copiezi din trei cărţi înseamnă să faci o dizertaţie. Să copiezi din patru cărţi înseamnă să scoţi a cincea carte ştiinţifică.". „Credinţa" scriitorului american Mark Twain [1835-1910], cel care a pus bazele literaturii moderne din SUA, prin opera sa («Aventurile lui Tom Sawyer» şi «Prinţ şi cerşetor»), îmbinând, „într-o viziune realistă, perspectiva umoristică şi satira socială cu un remarcabil simţ al observaţiei exacte", pare să constituie o „superstiţie a succesului" în acest domeniu al cercetării culturii populare.

Deşi, potrivit poetului filozof Lucian Blaga, „Plagiatorul este şi el autor: autor ad-interim", se impune să îmbrăţişăm fără rezerve viziunea teologică despre superstiţii ca fiind „abateri de la dogmele bisericii oficiale", acestea incluzând şi contestatul punct 8 din decalogul lui Moise şi, de ce nu, dacă ne simţim cu musca pe căciulă, să facem trei paşi înapoi !...

În medalion, Grigore Grigorescu.

Grigore CONSTANTINESCU

Balada
MIORIȚA MUSCELEANĂ

Pe un picior de plai,
Pe o gură de rai,
Pe muscele multe,
Pe plaiuri tăcute,
Iată vin în cale
Și cobor la vale
Trei turme de oi,
De oi tot țigăi,
Cu harnici dulăi
Și trei ciobănei,
Frați între ei,
Unu-i de însurat,
Altu-i de urmat
Și-un tânăr cioban
Mândru muscelean,
Fecior de mocan,
Coboară oi multe,
Pe poale de munte,
Pe muscele multe,
Pe plaiuri tăcute,
Apa-i răcoroasă,
Frunza e umbroasă
Și iarba pletoasă,
Frunză de șezut,
Iarbă de păscut.
Foaie și o lalea,
Fecior se vedea,
Semn i se făcea
Și el asculta:
„– Frățioare în neam,
Fiu de muscelean,
Mărișorii tăi,
Frați între ei,
Mări se vorbiră
Și se sfătuiră,
Să coboare în sat,
Gata de însurat."
Fratele cel mic,
Tinerel de ani,
Nimic nu-l mâna
În sat a se însura,
Dragă îi era
Turma cea frumoasă
Și mai numeroasă,
Mioare mai multe,
Multe și cornute,
Grase și lăptoase
Și cai învățați
Câini mai bărbați.
Dar cea mioriță,
Cu lâna plăviță,
De trei zile încoace
Gura nu-i mai tace,
Iarba nu-i mai place:
„– Mioriță lae,
Lae, bucălae,
De trei zile încoace
Gura nu-ți mai tace,
Apa rău îți face
Ori iarba nu-ți place
Ori ești bolnăvioară,
Drăguță mioară ?"
„- Drăguțule bace,
Iarba mie-mi place
Și nu-i bolnăvioară,
Draga ta mioară,
Dar n-am alinare
Și nu am nici stare
Și gura nu-mi tace
Că semn mi se face
Pe muscel mărunt
În ascuns șoptii
La apus de soare,
Frățiorii tăi
Și stăpânii mei
Vor să mi te-omoare."
Și când auzi
De la mioară veste,
Soarele răsări,
Lancea o lustrui,
Vântul se porni
Și-n fluier suflă
Un cântec de jale,
Că nu se pomeni
Frați a se război,
Din gură grăi:
„– Mioară, mioară,
De ești năzdrăvană
Și dacă ai văzut
Semn că s-a făcut
Și de ai auzit
Cum s-au sfătuit
Și cum s-au vorbit
Ai mei frățiori,
Musceleni feciori,
Dacă m-or urî
Și m-or omorî
Vina lor o fi."
„– Baciule stăpâne,
Căpitan de stâne,
Ce m-ai făcut mare,
M-ai făcut mai tare
Între câinii tăi,
Frățiorii mei,
Ca să-ți păzesc turma
Și să îți țin urma
De lupi și de hoți
Nu de frați cu toți.
Drăguțule bace,
Dă-ți oile încoace
La negru zăvoi
Că-i iarba de noi
Și umbră de voi.
Stăpâne, stăpâne,
Îți cheamă și-un câine,
Cel mai bărbătesc
Și cel mai frățesc,
Că l-apus de soare
Vin să mi te omoare
Ai tăi frățiori,
Mândri musceleni."
Pe cea coastă luce,
Luce de străluce,
Merg oile cruce
La stâna bătrână,
Unde iarba crește,
Pe frați îi pândește.
„– Frățiori de stână,
Ce vă sunt de vină ?
Dacă-s mai bogat
Munca mi-a dat

Şi nici în sat
Nu m-am însurat.
Alelei frăţiorilor,
Ce veniţi ca alţii
Viaţa să-mi-o luaţi,
Haideţi să luptaţi
Şi să vă vedem
Care o să-nvingă
De cine o să plângă
Undele din apă,
Umbrele din groapă,
Soarele cerurilor,
Mamele mieilor,
Mioarele albe,
Florile dalbe ?"
Dar cel mărişor,
Voinic frăţior,
Loveşte drept
Cu hangeru-n piept,
Sângele-neacă,
Puterile îi seacă,
Brâul dezveleşte,
Sângele porneşte,
Cu fier mestecat,
Arde şi-l topeşte
Inima-i striveşte,
Ochii îi lăcrimează,
Pieptul îi sângerează
Şi adoarme lin
Cu un lung suspin:
„– Mioare moţate,
Eu vă voi lăsa,
Pe plaiuri înalte,
Cu ape curate,
Pe muscele multe
Cu flori gălbenite."
Din sânge din răni
Cresc mii de flori
Ce le zic bujori.
Iar câinii se gată,
Groapa lui îi sapă
Şi-l aşază apoi
În strunga de oi;
În strunga din stână,
Să aibă hodină
După a lui dorinţă,
După a lui voinţă,
Iar cea mioriţă
Cu lâna plăviţă,
Mioriţă lae,
Lae, bucălae,
Baciului său june
Lângă cap îi pune
Fluieraş de fag,
Mult zice cu drag,
Fluieraş de soc,
Mult zice cu foc,
Fluieraş de os
Mult zice duios,
Vântul cum mi-şi bate,
Prin ele străbate,
Oile se strâng,
Lacrimă şi plâng,
Murmură prin iarbă
Şi se tot întreabă:
„– Mândre surioare,
Unde-i baciul, oare ?
Cum de ne-a lăsat
Şi s-a depărtat
Şi nimic n-a spus
Unde mi s-a dus ?
Căci prin ţâţişoare
Arde şi ne doare,
Laptele de ieri
Şi de alaltăieri,
Ce o să ştim a face
Fără al nostru bace ?"
Iar cea mioriţă
Cu lâna plăviţă,
Mioriţă lae,
Lae, bucălae,
De tristul omor
Nu le spune lor:
„– Oiţe scârbite,
De baci părăsite,
Eu vă spun curat,
Cum că s-a însurat,
C-o mândră crăiasă,
A lumii mireasă.
Şi la nunta sa
A căzut o stea,
Soarele şi luna
I-au ţinut cununa,
Brazi şi paltinaşi
I-a avut nuntaşi,
Preoţi munţii mari,
Păsări lăutari,
Păsărele mii
Şi stele făclii
Şi mi-a spus el mie
Că n-o să mai vie
Baci ca să ne fie
Şi la a sa pornire
În veşmânt de mire
Mi-a cântat de dor,
Colo la izvor,
Mi-a cântat de jale,
Printre floricele,
Cântec de iubire
Şi de despărţire
Şi mi-a spus apoi,
Să mă-ntorc la voi,
Fluierile sale,
Jalnic sunătoare
Să le pun pe strungă,
Vântul să le-ajungă
Şi să vă aducă
Vestea despre ducă,
Gingaş cântecel
Cânt de ciobănel."
Oile ascultă
Cu durere multă
Şi plâng prin muscele,
Plâng ca vai de ele,
Plângeri de întristare
Şi de supărare,
Iar din lăcrimele
Cresc prin muscele
Până-n dalbe zori,
Mii şi mii de flori.

Medicina populară

Pentru tratarea unor afecţiuni, în perioada în care medicina alopată se afla într-o fază incipientă, iar soluţiile recomandate de farmacologie nu erau accesibile, terapeutica populară oferea, pe baza unei experienţe multiseculare, remedii ce se utilizau în mod frecvent în combaterea unor maladii. Intuind valoarea remediilor medicinii populare, dr. Carol Davila [1832-1884], medic român de origine franceză, iniţiator al învăţământului medical în Principatele Unite, a organizat, împreună cu 60 de elevi ai săi, în august 1861, „o excursie botanică" în zona Muscelului, pentru a colecţiona plante medicinale. Rezultatele cercetărilor extrem de fructuoase efectuate pe teren, referitoare la eficienţa utilizării „plantelor de leac" au fost confirmate în analizele de laborator şi au devenit, după aceea, publice. În condiţiile inexistenţei unei asistenţe medicale specializate în tratarea diverselor boli, cunoştinţele de medicină populară acumulate printr-o vastă experienţă de viaţă reprezentau soluţii de tratament acceptate şi utilizate de către comunităţile săteşti. Aria de circulaţie a informaţiilor vizând eficienţa şi modalităţile de utilizare a plantelor de leac în varii afecţiuni era extinsă la întreg judeţul Muscel şi nu numai. De aceea, reproducerea integrală a acestui „ghid de utilizare a plantelor de leac ca remedii în diverse afecţiuni" este, în acest context, întru totul motivată, constituind un „reţetar" – completat cu unele plante medicinale folosite în practica terapeutică tradiţională din Poenărei – recomandat chiar şi în actualitate:

AFECŢIUNEA	REMEDIILE FOLOSITE
Durere de cap	Frunză de varză verde legată pe frunte.
Tuse şi răceală	Ceai de nalbă, soc, cimbrişor sau gutui.
Răceală mare	Abur de floare de fân din tuci cu bolovan înroşit.
Răguşeală	Lapte dulce fiert, miere şi ou bătut.
Tuse măgărească	Lapte fiert cu mămăligă fierbinte.
Bătaie la picior şi sugiu la deget	Frunze de pătlagină sau turtă de ceară legate cu o cârpă lată.
Guşe	Plămădeală de coji de nucă verde în rachiu tare.
Reumatism	Băi calde cu frunze de nuc, brad, mesteacăn, *hrean* şi sare.
Boli de rinichi	Ceai de coada calului, mătase de porumb, cozi de cireş,
Viermi intestinali	Zeamă de usturoi pisat în oţet.
Brânca (erizipel)	Brâncuţă sau frunza voinicului.
Scurta (adenita)	Se aplică ceapă coaptă.
Gălbenare (hepatită)	Ceai de plante cu flori galbene, ca *gălbenelele*, sunătoarea.
Boli de inimă	Ceai de degeţel roşu, *păducel, talpa gâştii.*
Junghiul	Leac de nouă feluri de ierburi.
Râie şi eczeme	Leşie de frunză de tutun, de cocean de porumb; sau lde sodă.
Pecingine pe faţă (impetigo)	Se aplică mămăligă caldă.
Durere de măsele	Ceai de măselariţă.
Panglică (tenia)	Ceai de ferigă.
Pentru subţierea sângelui	Ceai de trei fraţi pătaţi.
Constipaţie	Fructe multe; *chisăliţă de prune;* untdelemn.
Diaree	Fiertură de orez sau ghinţură plămădită în rachiu, *izmă.*
Albeaţa în ochi (cataractă)	Se mulge în ochi lapte de femeie.
Contuziuni	Se îmbolmojesc cu frunze de bozii.
Boli de nervi	Ceai de mătrăgună (după indicaţia medicului).
Durere de stomac	Ceai de izmă sau de cicoare.
Curăţirea părului	Se spală părul cu iarbă mare sau părul Maicii Domnului.
Mătrice (colici la copii)	Fiertură de muşeţel.
Spuzeală la ochi (conjunctivita)	Compresă cu fiertură de muşeţel.
	Eugenia CONSTANTINESCU

Ţuica, medicament sau otravă ?

Motto:

Ţuica de la Poenărei,
beat să fii, şi tot mai bei !...

Primele băuturi distilate au fost fabricate de eschimoşi în urmă cu 3000 de ani, prin fermentaţia unor alge. Licoarea avea multiple utilizări terapeutice. La noi, tradiţionala ţuică de prună, de o tărie între 22-25 grade era odinioară folosită în vindecările miraculoase ale unor boli de inimă, de stomac şi biliare.

Combate bolile de inimă

Biochimiştii americani au dovedit că o enzimă prezentă în cactusul Karroll viridis enoae este regăsită în ţuica de prună, în cantităţi de 8 ori mai mari. Enzima are rolul de a reduce depunerile de colesterol pe arteritele capilare coronariene, vasele care aduc sângele la inimă. Este prezentă în alte 120 de medicamente naturiste diferite, cu rol în prevenirea aterosclerozei şi, implicit, a infarctului miocardic, medicamente care sunt foarte scumpe în SUA, Canada şi Marea Britanie (depăşesc în medie 140 de dolari pentru o cură de 45 de zile). Consumarea zilnică a 32,12 ml ţuică de prună este o eficientă metodă de a reduce probabilitatea de apariţie a unor boli de inimă datorate aterosclerozei. Acest tip de profilaxie are un preţ de 14.000 de ori mai mic decât în cazul unei medicaţii naturiste cu extract de cactus, ambalat în SUA.

Antianemic

Cercetătorii germani au descoperit că, în extractele distilate de prună, există 6 tipuri de substanţe cerute de celulele roşii sanguine, rapid absorbabile în stomac, o dată cu vaporii de alcool. Aceste substanţe, prezente din abundenţă în ţuică, pot creşte cu peste 120% viteza de producere a hemoglobinei şi chiar a producerii de hematii (celule roşii ale sângelui, care transportă oxigen). În plus, ţuica de prună are un bogat conţinut în fier, nucleul metalic al hemoglobinei din globulele roşii. Dar acest lucru nu înseamnă nici pe departe că anemia se previne cu ţuică, în lipsa unei alimentaţii corespunzătoare recomandate de medic. Dimpotrivă, un consum zilnic de tărie de prună poate avea efecte nefaste chiar şi pentru un organism sănătos.

Reglarea funcţiilor hepatice

Ţuica de prună slabă conţine o anumită cantitate de vitamine A,B,C,D1 şi D2, nedegradate termic şi absorbabile intestinal. Ţuica de prună fiartă, nu foarte fierbinte, este, în ciuda celor crezute, benefică funcţiilor hepatice, avide în anotimpul rece de vitamine şi săruri (sunt excluşi cei care suferă de afecţiuni hepatice cauzate de alcoolism). Se recomandă ţuica de prună slabă în dischinezii biliare, probleme de decongestionare hepatică (disfuncţii ale ficatului cauzate de slaba irigare cu sânge a acestuia), constipaţii cauzate de factori alimentari.

Precauţii:

1. Ţuica de prună poate avea efecte magice pentru sănătate numai în condiţiile în care este preparată curat.
2. Nu se recomandă ca „terapia cu ţuică" să devină un obicei. Această „tradiţie" se poate uşor transforma într-un viciu extrem de periculos.
3. A mări doza terapeutică de ţuică poate conduce la alcoolism. Priviţi ţuica drept un medicament şi aveţi faţă de ea atitudinea care se impune.

Terapia cu „suc de prună"

Micul dejun.

Este total exclus a se consuma orice fel de tărie înainte sau după micul dejun. Excepţie fac cei care suferă de forme nespecifice de tahicardie (creşterea frecvenţei bătăilor inimii) şi hipertensiune netratabilă, datorită unui stres psihic puternic. Acestora li se indică să consume 30-40g slănină, urmată de un păhărel de maximum 40 ml de ţuică fiartă de prună, „dată peste cap".

Persoanelor care lucrează în condiţii de temperaturi scăzute li se recomandă 50-60 ml „prună" după un mic dejun bogat în grăsimi.

Dejunul

Ţuica de prună slabă (nu alte ţării) este indicată ca aperitiv înainte de servirea mesei. Alcoolul şi, mai ales, sărurile minerale, favorizează absorbţia unor elemente benefice, prezente numai în fructul de prună, înainte de începerea dejunului. Din acest motiv, este absolut necesar ca ţuica să fie servită cu 10-15 minute înainte de masa de prânz (care poate conţine elemente ce pot bloca absorbţia unor principii active proprii, regăsite numai în ţuica de prună.).

Cantitatea ideală de ţuică servită la aperitiv nu trebuie să depăşească 50-60 ml pentru bărbaţi şi 25-35 ml pentru femei. Nu se recomandă servirea de vinuri tari în timpul dejunului şi nici după dejun.

Cina.

Înainte de cină, se poate servi un păhărel de ţuică de prună ceva mai tare (30-35), maximum 50 ml pentru bărbaţi şi 40 ml pentru femei, băută încet, înainte cu 20-25 minute de masă. Nu este recomandat a se consuma niciun fel de băuturi distilate după servirea mesei de seară.

Marius RADU,
cercetător la Academia Română

Revista «Tonica», 8 iulie 2010

COORDONATE SPIRITUALE

Fără steag de cultură un popor e o gloată, nu o oaste. [Nicolae Iorga – Cugetări]

PENTRU INIMA DUMNEAVOASTRĂ:

Luceafărului...

Nu ni te-ai stins, Luceafăr sfânt,
ca alte stele-n vreme:
c-ai ars, prin [illegible] cuvânt,
în suflet de poeme.

Cu vie[illegible] de foc, ai răs[illegible]
[illegible] la Rovine...
Și do[illegible], ni le-am [illegible]
cu [illegible], prin Tine.

Pe-al[illegible] lacului [illegible],
sub [illegible]
din teiul drag, se cern [illegible]
pe-ale iubiri, tăceri.

Îngân[illegible] buciumul, pe deal,
legendă vie cu
credința noastră-n ideal,
din dor de Eminescu !

Grigore CONSTANTINESCU

Femeia – eterna poveste...

Un amalgam de spirit vădit mefistofelic,
remodelat din gânduri articulate clar
pe tema: „Ce-i femeia ?" panseurile-mi par
un lanţ de atribute eterico-isteric:
Femeia-i un miracol sacru, conglomerat de mult nimic,
o rimă, din eternitate, pentru bărbaţi... E un tipic
de maniere indigeste, când se dezlănţuie plenar,
redevenind neşlefuită, genealogic şi gregar,
maimuţărind feminitatea ca o iluzie abjectă,
un soi de perlă rătăcită pe-un gât demonic de cochetă.
E, în istoria gândirii, pe treptele cuprinse-n noi:
Durere pururea prezentă [1], ***Rău agreabil în nevoi*** [2],
Furtuna cea domesticită [3], ***Pumnal de fier prea ascuţit***
ce taie gâtul unui soţ [4] de alte „isme" ispitit,
O masă pentru zei gătită de diavoli [5] – crede, doct, Shakespeare,
O floare ce abia deschisă se ofileşte-n trandafir [6];
Un trandafir ceresc [7] în viaţa lui Schiller, evident, terestră,
O fiinţă şubredă [8] cu mofturi, pentru iluzii, indigestă;
O fiinţă ce-ntruneşte-n sine: amor, tandreţe şi blândeţă [9];
Lumina sufletului [10] unui alt Don Quijotte de esenţă;
Un rai al ochilor [11] – în ochii lui Manuel de Santa Cruz;
Copil mai măricel [12] e pentru un de Trueba cam confuz;
Făptură-ncântătoare, plină de tainele ameţitoare [13],
iar ***Pentru omenire însăşi, întâia ei învăţătoare*** [14];
Un gând dansând [15] şi, poate, ***Obiect seducător, funest-***
pe care Rousseau recunoaşte: ***eu îl ador şi îl detest !*** [16];
O sclavă – căreia Balzac îi dă un loc ***pe orice tron*** [17];
Un măr de ceartă [18] – Eminescu o intuieşte, pentru om;
Produsul unui os în plus [19] afirmă plastic Bossuet;
Alcătuire din tentaţii [20] îl completează France... Mai e
Un taler de argint – la Goethe – ***pe care pui mere de aur*** [21];
Ediţie de lux umană [22], ***Cetate pentru un matur*** [23];
O apă proaspătă de moarte, o apă-adâncă ce îneacă [24];
Otravă care te omoară, medicament care te seacă [25];
Ea – pentru Eminescu – ***este, ca lumea tuturor, o şcoală***
unde înveţi numai durere, şi înjosire, şi spoială [26],
O sobă-n marmură-mbrăcată [27]... Femeia viselor mai e
O creatură-nşelătoare [28] (E Stan Păţitu' – Beaumarchais ?)
O ocupaţie de-o clipă [29], ***O milă dulce*** [30], la Rimbaud.
O portocală, fiindcă are acelaşi înveliş, dar o
diversitate evidentă de gusturi care mai de care [31]
după Malherbe, este ***O mare a naufragiilor fatale*** [32];
Decor domestic [33] – o afirmă preaştiutoare Cazimir...
Realitate ca războiul [34], ***Religie*** [35]... E inutil
să descifrezi, în gânduri nude, femeia îmbrăcată-n ele
– că stau şi mă întreb, adesea, dac-ar mai fi ceva de spus
şi cât de-adevărat îmi pare, pentru final, proverbul rus:
Când toate fetele sunt bune, de ce se nasc neveste rele ?...
...Există, oare, o fiică-a Evei să nu confirme-aşa modele ?!...

Un guru tibetan conchide, stârnind, printre femei, furtuna:
Dac-o muiere ar fi bună, şi Dumnezeu ar avea una !…
Grigore CONSTANTINESCU

•1-3-Meandru •4–proverb asiro-babilonian •5,6–Shakespeare •7,8–Schiller •9–Consience •10–Cervantes •11–Manuel de Santa Cruz •12–de Trueba •13–Campoamor •14–Hippel •15–J. Prevert •16–Rousseau •17–Balzac •18–Eminescu •19–Bossuet •20–France •21–Goethe •22–Saphir •23–proverb kurd •24–proverb african •25–von Schönaich •26–Eminescu •27–Balzac •28–Beaumarchais •29–A de Musset •30– Rimbaud •31–proverb malgaş •32–Malherbe •33–Cazimir •34– Larbaud •35- Michelet

Folclor actual

TOAMNA-N POINĂREI

Doamne-ai binecuvântat
pe micuţul nostru sat,
de s-au făcut chiar de toate,
cum n-a fost în alte sate !…
Au fost prune multicele
să facem ţuică din ele;
au fost mere, au fost pere
şi-au fost tare frumuşele !…
Că, Tu, Doamne, le-ai ferit,
cu piatră, nu le-ai lovit !
Cară sătenii pe rupte
din livezi până în curte…
Don' Dodic-a angajat
pe finu' lui la cărat,
pe Năică zis Ciocan
c-are, la car, un cârlan
iute ca un armăsar,
şi trage ca un măgar !…
Mai este şi breaz pe frunte
şi, pe drum, îl mână iute
ca să facă curse multe,
pe oameni să îi ajute,
poinărenii să servească
şi bugetu' lui să crească !…
Seara, omu' îşi ia vama:
merge să mai vadă crama,
crama domnului Dodică,
ca să bea o ţuică mică,
una mică, una mare,
să fie dulce şi tare !…
Dup-o zi de muncă plină,
necazu' ţi se-alină;
„spânzuratu'" e de vină !
Naşul, cu al său orgoliu,
îşi îndeamnă finişoru':
–Mai ia, fine-un „spânzurat"
c-aşa mult m-ai ajutat
şi mereu m-oi ajuta
până când oi termina !…
–La nimeni, nu m-oi ducea
până când n-oi termina,
până când tot ţi-oi căra !…
Dar, în ziua următoare,
un om cobora la vale,
cobora la vale-n sat,
se vedea că-i supărat,
deşi era pe-nnoptat;
şi atunci, l-am întrebat:
–Dom'le, ce s-a întâmplat ?
–Astăzi, finu' m-a fentat:
n-a mai venit la cărat;
pân-acu', l-am aşteptat,
dar nu-l pot certa defel,
că am nevoie de el !…
În ziua ce a urmat,
a venit şi-a tot cărat,
pe la cramă, iar a dat,
„spânzuratu" l-au pupat
şi aşa s-au împăcat !…

Ion FULGA

Însemnări:

Me-Me

Dragului, voiosului
şi zburdalnicului meu strănepot, Nick

Într-un sat micuţ şi frumos din România, înconjurat de dealuri şi păduri, apărat de Divinitate, într-o căsuţă minunată, trăiau doi tineri care aveau două fetiţe: Memena şi Dodo. Memena avea părul bălai ca spicul grâului, era blajină şi ocrotitoare, pe când Dodo era brunetă cu ochii ageri şi cam plimbăreaţă. Se iubeau ca două surori adevărate. Nu exista ceva să nu-şi împartă între ele.

Părinţii lor, Nicolae şi Maria, erau săraci, dar foarte, foarte harnici; munceau din greu şi aveau un suflet deschis. Doreau să-şi facă o gospodărie de invidiat, să nu le fie ruşine fetelor când vor fi mari şi vor veni băieţii să le peţească. Tatăl, cu greu făcea economii, ca să-şi poată cumpăra două văcuţe pe care le răsfăţa „cerbii mei", pentru a-l ajuta la munca câmpului. Niciodată nu-şi lovea animalele. Pe coastele abrupte, când trebuia să scoată carul plin cu fân, prune sau lemne de la câmp şi bietele animale nu mai aveau putere, tatăl le lăsa să se odihnească puţin, apoi le încuraja îndemnându-le: „–Hai, cerbii mei !". După ce ieşeau pe colină, le lăsa să se odihnească mângâindu-le, spunând: „–Aţi scăpat !... Acum este mai uşor la vale, ajungem acasă şi vă dau povara jos !". Avea o grijă nemăsurată pentru „cerbii lui" atât pentru hrană cât şi pentru adăpost. Se crease o armonie între el şi animale. Dar anii treceau, Memena avea cinci anişori, iar Dodo trei.

Într-o zi, nori grei s-au abătut asupra casei lor; mama lor, de atâta oboseală, s-a îmbolnăvit foarte rău. Trebuia să meargă la Bucureşti, la spital. Bani nu aveau pentru doctori şi medicamente. Tatăl muncea zi şi noapte cu „cerbii lui". Mama a plecat la Bucureşti pentru a-şi căuta sănătatea, de altfel, lucrul cel mai de preţ. Memena trebuia să-şi ajute tatăl aşa cum putea ea. Când îl vedea întorcându-se seara târziu foarte obosit, nu putea să stea cu mâinile în sân. Încălzea apa, făcea curat, spăla rufe; mai greu îi era la hainele tricotate din lână, căci era iarnă şi erau prea grele şi prea mari pentru mânuţele ei firave. Uf, ce-i mai îngheţau palmele de frig... Dar le punea uneori sub braţ şi îşi spunea: „trebuie să termin", apoi cu greu le întindea pe sfoară, dar şi asta era prea înaltă, iar lui Dodo îi mai scăpa şi câte una din braţe (căci îşi ajuta sora în tot ceea ce făcea). Dar într-o zi, i-a sărit în ajutor bunica Aritina, o femeie măruntică, brunetă, căreia îi plăcea să fie cochetă. Aşa erau femeile de la ţară, harnice; se întreceau la cusut, ţesut, grădinărit. Dar să revin la povestea noastră... Bunica venea din când în când la cele două nepoţele, le pregătea mâncare, le mângâia pe creştet, spunându-le că mama lor se va face bine şi va veni curând acasă. Sora cea mică sta ghemuită lângă soba caldă, şi cu priviri iscoditoare o întreba: „–Crezi ?". Dar, într-o duminică, uşa casei lor se deschide şi intră mama lor. Palidă, dar cu zâmbetul cald şi-a îmbrăţişat fetele cu multă dragoste, curgându-i pe obraji lacrimi de bucurie. Curtea era plină de bucuria celor două copile, ţopăiau de fericire, mai ales că primiseră două trompete. Vezi, dragul meu Nick, cum era viaţa copiilor la ţară prin anii '58 ?... Pentru că de abia ai un anişor, mă opresc aici cu povestea, promiţându-ţi că până vei putea citi singurel, îţi voi scrie un volum de povestiri adevărate din satucul Poenărei, sat unde s-au născut şi copilărit bunica şi matuşa ta. Când vei rosti primele tale cuvinte, te rog ca să nu-ţi fie greu, spune-mi Me-me !... Joacă-te cu alţi copii, cântând din jocurile noastre româneşti: „Alunelu, alunelu, / hai la joc; / să ne fie, / să ne fie / cu noroc ! // Cine hora / o să joace / mare, mare / se va face ! // Cine n-o juca de fel / să rămână mititel !" // Alunelu, alunelu, / hai la joc; / să ne fie, / să ne fie cu noroc !".

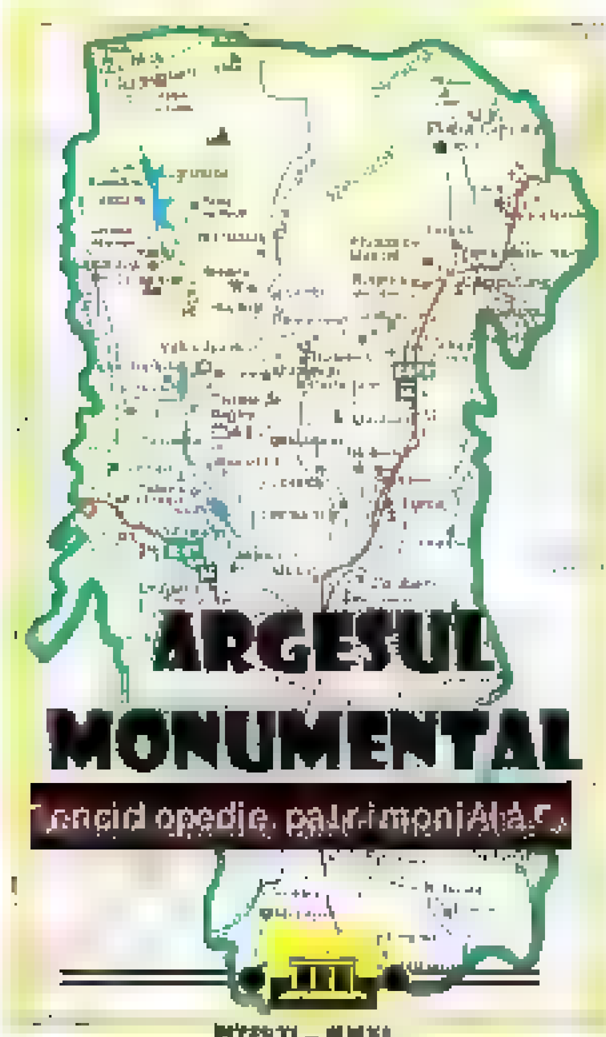
Marinela PĂUNESCU

Consemnări:

PENTRU BIBLIOTECA DUMNEAVOASTRĂ:

Grigore Constantinescu

Volumul „ARGEŞUL MONUMENTAL – ENCICLOPEDIE PATRIMONIALĂ" reprezintă un autentic corpus documentar al memoriei culturale definitorii pentru localităţile din arealul etnocultural Argeş-Muscel, vizând, cu precădere, monumentele istorice şi de artă, dar şi monumentele naturii, implicit, un instrument de lucru extrem de eficient, întrucât va direcţiona, cu certitudine, cercetările complexe ale unor specialişti din varii domenii, interesaţi în descifrarea şi aprofundarea fenomenelor de cultură şi civilizaţie specifice aşezărilor din actualul judeţ Argeş.

Prin structura adoptată convenţional: componenţa, suprafaţa şi populaţia comunelor; atestarea documentară iniţială a satelor constituente; toponimia localităţilor componente; specificul etnocultural (cu referiri substanţiale privind arhitectura tradiţională locală); obiective importante (situri arheologice, monumente/rezervaţii de arhitectură, biserici, cruci de piatră, monumente ale eroilor, monumente de artă plastică); personalităţi locale trecute în eternitate; bibliografie selectivă – volumul constituie, sper, un model de sistematizare structuralistă a informaţiilor de o densitate considerabilă, absolut indispensabile în elaborarea unor studii viabile cu caracter monografic, studii în care esenţa să nu fie „înăbuşită" de detalii nesemnificative.

Atestarea documentară iniţială reprezintă menţionarea datării primului act oficial cunoscut până în prezent referitor la o localitate, constituind, evident, prima „bornă" fixată în memoria documentelor pe traiectul evolutiv al unei aşezări deja alcătuite; se indică, abreviat, sursele bibliografice. Existenţa anterioară atestării documentare iniţiale a unor comunităţi umane pe teritoriul actual al localităţilor este confirmată prin descoperiri fortuite, dar, mai ales, prin investigaţii sistematice efectuate de către pasionaţii arheologi argeşeni în colaborare cu specialiştii Institutului naţional de arheologie din Bucureşti, probabil sub impulsul maximei celebrului scriitor englez Oscar Wilde: „Arheologia este arta care redă pulberii uscate a antichităţii suflul şi frumuseţea vieţii.". Rezultatele activităţilor de cercetare arheologică asiduă a pământului Argeşului, pentru descoperirea unor vetre de existenţă umană pierdute în negura vremilor sunt consemnate sumar în secvenţa **Sit arheologic**.

Decodificarea semantică a **toponimiei localităţilor componente** pentru elucidarea unor aspecte semnificative de istorie locală s-a efectuat cu acribie ştiinţifică, sub imperiul considerentelor formulate de către acad. Iorgu Iordan: „Toponimia este istoria nescrisă a unui popor, o adevărată arhivă, unde se păstrează amintirea atâtor evenimente, întâmplări şi fapte mai mult ori mai puţin vechi sau importante, care s-au petrecut de-a lungul timpului şi au impresionat într-un chip oarecare sufletul popular.".

Monumentele istorice şi de artă sunt analizate pe baza unor structuri specifice, în cazul: *bisericilor* – amplasament, hram, datare, comanditari, material de construcţie, plan, pictură murală,

intervenţii/stare de conservare; *crucilor de piatră* – amplasament, tipologie, datare, stare de conservare; *monumentelor eroilor* – evenimente comemorate, autor, anul edificării, comanditari, amplasament; *monumentelor de artă plastică* – amplasament, autor, titlu, dimensiuni. Secvenţa «**In memoriam**» este consacrată exclusiv „chipurilor neuitate ale unor oameni monumentali care au lăsat urme de neşters în trecerea lor prin viaţă" – precum definea atât de sugestiv personalităţile cărturarul Nicolae Iorga; sunt nominalizaţi localnici trecuţi în eternitate, care şi-au conferit, prin activitatea lor, consistenţă spirituală propriilor existenţe, memoria acestora putând fi imortalizată, de către oficialităţi, prin atribuirea numelor lor unor instituţii, străzi, festivităţi cultural-artistice, prin organizarea, în perspectivă, a diverse expoziţii comemorative sau, de ce nu, a unor case memoriale. «**Bibliografia generală**» recomandată include, în structura sa tematică, opere devenite „clasice" care vizează: aşezarea geografică, istoria locală, viaţa socială, evoluţia demografică, şcoala, biserica, monumentele, dar şi studii speciale consacrate culturii şi civilizaţiei de tip tradiţional. Sursele bibliografice menţionate în «**Bibliografia selectivă**» sunt preluate din studii de sinteză exhaustive, fără consultarea cărora elaborarea unor monografii complexe şi complete, bazate pe informaţii certe, nu se poate realiza decât trunchiat şi nesemnificativ.

Sub acest aspect, autorul recomandă, pe baza propriei sale experienţe în redactarea unor studii, următoarele volume, indicând, pentru facilitarea regăsirii informaţiei de către cei interesaţi, inclusiv paginile în care este tratat subiectul vizat: «Bibliografia localităţilor şi monumentelor feudale din România. I. Ţara Românească»• «Catagrafia bisericilor şi preoţilor din judeţul Muscel la anul 1810»• «Catagrafia Eparhiei Argeş la 1824»• «Catagrafia fostului judeţ Muscel făcută la anul 1840»• «Inscripţii medievale şi din epoca modernă a României. Judeţul Istoric Argeş (sec. XIV-1848)»• «Dicţionar geografic al judeţului Argeş»• «Dicţionarul geografic al judeţului Muscel»• «Localităţile judeţului Argeş»• «Judeţul Argeş, Mileniul III. Anul 1. Mica Enciclopedie»• «Arhivele Statului Judeţul Argeş»• «Episcopia Argeşului. 1793-1949»• «Eparhia Rîmnicului şi Argeşului – monografie»• «Mănăstirile şi bisericile din Muscel la cumpăna dintre milenii»• «Bisericile de lemn din judeţul Argeş»• «Monumente memoriale din judeţul Argeş. Cruci de piatră»• studii documentare din: «Arhivele Naţionale Bucureşti; fondul Ministerului Culturii Naţionale şi al Cultelor», «Arhiva Direcţiei judeţene pentru cultură, culte şi patrimoniu cultural naţional Argeş», „istoricele" parohiilor componente al Episcopiei Argeşului şi Muscelului, precum şi studiile referitoare la monumentele din localităţile situate în acest important areal etnocultural românesc.

Referitor la modalitatea de redactare a «Bibliografiei selective», menţionez că, de pildă, simpla abreviere: „BLMFR, p. 236-250" reprezintă trimiterea la opere esenţiale despre străvechea cetate de scaun domnesc Curtea de Argeş menţionate în nu mai puţin de 13 pagini <!> din documentatul volum: Nicolae Stoicescu – «Bibliografia localităţilor şi monumentelor feudale din România». Reproducerea integrală a titlurilor acestora numai din sursa citată, în situaţia în care s-ar fi procedat într-un mod similar şi cu celelalte localităţi ale judeţului, ar fi determinat, dublarea sau chiar triplarea paginilor volumului «Argeşul monumental – enciclopedie patrimonială» !... Amplul material pus la dispoziţia cititorilor interesaţi, prin publicarea acestui tom, este rezultatul unei documentări sistematice în arhive şi pe teren a autorului, în perioada coordonării Oficiului judeţean Argeş pentru patrimoniul cultural naţional [1975-1997], dar şi consecinţa studierii unor opere de referinţă menţionate în «Bibliografia generală» şi «Bibliografia selectivă», lucrarea înscriindu-se conceptual, în sfera scrierilor redactate în modalitatea „clasică" utilizată în cercetarea ştiinţifică: „relato refero", omisă conştient din practica unor „specialişti", care se vor, prin excelenţă, originali...

Informaţiile imense concentrate în formule structuraliste accesibile se referă la: 102 reşedinţe de localităţi [3 municipii; 4 oraşe; 95 comune], 576 sate, 574 toponime ale localităţilor constituente, 563 biserici, 340 cruci de piatră, 221 monumente ale eroilor, 19 monumente ale naturii, 59 situri arheologice, 498 personalităţi locale, 135 obiective turistice, la cvasitotalitatea bibliografiei de referinţă vizând localităţile din arealul etnocultural Argeş-Muscel.

Cu convingerea că apariţia volumului va contribui la cunoaşterea complexă a Argeşului monumental, adresez locuitorilor acestui tărâm legendar de afirmare a spiritului naţional urarea milenară în spirit şi grai latin: **Vivat, crescat, floreat !**

Lectori salutem !

Grigore Constantinescu

PENTRU MINTEA DUMNEAVOASTRĂ:

TEST DE INTELIGENȚĂ

6U P91L3JUL P91231 1N74LN191 4 F11L09 547ULU1 P03N4931 D1N 4NUL 2004, DL P91249 21H41 UNGU93NU5 4 P90PU5, 64 0813671V P91091749, „91D164934 UN31 123N53 69U61 1N6H1N473 3901L09 93Z1573N731 492473 4N71602UN1573 D3 P3 V3954N711 5UD161 41 2UN71L09 F4G4945, P3 D34LUL 70464, V49FUL 63L 241 1N4L7 51 241 V1Z181L D3 P3 G0LUL P03N4931L09, 1N 4P90P13934 L06ULU1 UND3 4U F057 P91N51 UL71211 D1N793 P4971Z4N11 6493 4U LUP747 P3N79U L18397473 51 P3N79U 0 V1474 241 8UN4”. D1N P46473, 46357 P901367 3X7932 D3 12P0974N7 NU 5-4 934L1Z47 P4N4 1N P93Z3N7, D1N D1V3953 64UZ3, 1NV064NDU-53, P91N793 4L73L3, 1NUND4711L3 D1N 4NUL 2005, 6493 4U PU5 2491 P908L323 F1N4N61493 4U70917471L09 L064L3. D351 0 4L74 64UZ4 „0813671V4”: 691Z4 360N02164 20ND14L4, P0473 F1 1NV06474 46U2, 5P93 JU571F16493 „0F1614L4”, 5P3942 64 V11704934 1N74LN193 4 F11L09 547ULU1 N0579U 53 V4 D35F45U94 L4N64 46357 0813671V 2320914L D3 93Z0N4N74 N4710N4L4, 1N 64D9UL F33916 4L N47U911 D3 L4 L46UL 905U. 49 F1 0 1N74LN193 2UL7 241 2071V474, 1N79U647, P91N 46357 1N532N 4L 693D1N731 57942053571, 5-49 1N71P491, 1N 21N71L3 G3N394711L09 P93Z3N73 51 V1170493 D1N Z0N4 51 NU NU241, U9145UL 7918U7 D3 54NG3 D47 D3 N31NF9164711 F11 41 547ULU1 P03N4931 64ZU71 1N LUP74 P3N79U 931N790N4934 L18397471L09 D3206947163 1N 9024N14. G91G. 60N574N71N356U

Dacă îl citești și-l înțelegi IMEDIAT, ești inteligent(ă) și ai emisfera stângă dezvoltată !... Dacă nu, NU !...

Motivarea apariției revistei **POENĂREI - STRĂBUNA VATRĂ NATALĂ** *rezultă din cuvintele de început ale celor ce și-au asumat o astfel de îndrăzneală: „O înaltă îndatorire cetățenească ne îndeamnă să păstrăm cu sfințenie, ca pe o comoară de preț, zestrea moștenită de la strămoși, să o îmbogățim, să o facem știută, pentru ca să nu o înghită pământul nesățios, ori uitarea de neiertat a oamenilor".*
Un testament adevărat cu care, vorba țăranului român, poenărenii „au ieșit în lume" prin imagine și cuvânt. Din conținutul revistei, rezultă că oamenii de sub pogoanele de cer ale Poenăreilor sunt bogați. Deși, sub tăvălugul istoriei, au căzut trupuri și s-au năruit idealuri, credința lor în izbânda vremurilor viitoare a rămas nestrămutată. „Rămâne stânca, deși moare valul " spunea poetul nostru național. Această credință i-a făcut să rămână bogați sufletește, bogați în tradiții și obiceiuri, bogați în idealuri și doruri nestinse de viață. Bogați chiar și material. Ca în orice comunitate umană civilizată, locuitorii din Poenărei își croiesc vise, sunt animați de perspectivele de dezvoltare durabilă din punct de vedere economic și social. Atuul lor îl constituie cei ce-au devenit profesori, medici, ingineri, mai nou manageri, cărora li se alătură întreaga comunitate a satului. Ei sunt poate imboldul, judecata limpede și sănătoasă fiind tot acolo, în sat, unde se află palmele bătătorite de sapă, de plug și de coasă, pe care le știu învârti tot așa de bine precum știu încă a picura din fluier brâul și hora, doina și balada...

-Doru Căpătaru, Istoric de artă medievală-

Icoana „Sf. Troiță”, de Pârvu Mutu [1694]